

#339 • JUNI 2026 • ÅRGÅNG 31 • PRIS: 100 KRONOR • SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

SIT **S** TATION **M**

Olga Myko

BÖRJAR SE SIG SOM ARTIST

Bostad först 10 år

ATT BÖRJA MED BOENDET VAR RÄTT VÄG

Nina Baresso

KAMPEN ATT VARA DEN MAN ÄR

GATUPLANET SID 38 →

**Skulder
låser kvar
människor**

Från studion i Vitabergs-
parken skickar Joakim Åhlund
ut musikaliska flaskposter över
världen – somliga tar sig knappt
ner till Bondegatan, andra ända
bort till Nya Zeeland. Les Big
Byrds femte skiva *Ruin*
Everything är den
senaste han
skickat ut.

**JOAKIM
ÅHLUND**

Vi gör världen lite bättre, en människa i taget

Nytida ger stöd till barn, unga, vuxna och familjer inom både funktionsnedsättning och psykosocial problematik. Vi finns här för dig, med över 490 verksamheter runt om i landet.

Läs mer om oss på nytida.se

nytida

INNEHÅLL

#339
Juni 2026

8. Sneakerskliniken

För skor som är kaos eller som bara behöver fräschas upp.

14. Nina Baresso

Kampen mot kulturen, jantelagen och på basketplanen.

32. Bostad först 10 år

Att bryta hemlösheten med att börja med bostaden är rätt väg.

38. Gatuplanet

Skulder låser kvar människor i fattigdom.

44. Olga Myko

Börjar se sig själv som artist. Ny ep kommer i juni.

ALLTID I SITUATION STHLM

6. Min Plats

17. Krönika

47. Korsord

48. Dåtid Sthlm

20. Joakim Åhlund

Teddybears, Caesars, Abstract Crimewave, bandet han har med Jockum Nordström, producerat Avantgardet, Jonas Lundqvist och tre Håkan Hellström-skivor. I huvudet på Joakim Åhlund och i stugan i Vitabergsparken pågår musiken non stop. Under kontorstid.

Jättegamla målningar eller *nybakade bullar?*

Upptäck sommarkyrkan.
Ladda ner appen **Kyrkguiden**.

ULF STOLT, CHEFREDAKTÖR

10 år med Bostad först

Jag minns i början, hur somliga av de mest högljudda och vetenskapsresistent motståndarna till idén om att ge en person som varit långvarigt hemlös en lägenhet – utan krav på att personen är skuld- eller drogfri – inte nog tydligt kunde understryka hur synnerligen olämpligt och idiotiskt detta var.

Vilket haveri som skulle ske i trappuppgångarna.

Så blev det inte. Den amerikanska modellen Housing first som den bygger på, har några tydliga principer – att en bostad är en mänsklig rättighet, att stödet ska utgå från skadereducering och fokusera på återhämtning, och den enskildes rätt till val och självbestämmande.

2016 när Bostad först blev permanent, efter att det provats i sex år som projekt, hade de 25 hyresgäster, i dag är de 160. Och ett femtiotal har fått ta över sina hyreskontrakt.

Läs Maria Hagströms reportage om de tio första åren med Bostad först i Stockholm på sidan 32.

JOAKIM ÅHLUND HAR sin musikstudio på en ganska osannolik plats i Stockholm, i ett av de gamla husen i Vitabergsparken, med

trädgårdsland runt knuten och parasoll på uteplatsen. För honom handlar det om att arbeta varje dag på bestämda tider, och skapa en lövhög med musikaliska idéer och uppslag. Sedan får han se – när han börjar rota i lövhögen – vad musiken han skapat eventuellt kan passa till: Les Big Byrd, Abstract Crimewave, bandet han har med Jockum

Nordström, eller något annat. 5 juni kommer Les Big Byrds femte skiva *Ruin Everything*.

Basketspelaren Nina Baresso har gått tre matcher samtidigt – på basketplanen, mot jantelagen och mot kulturens förväntningar. Med boken

Aldrigge upp! berättar hon om kampen.

Efter en ep, en Grammisnominering och låtskrivande för artister som Icona Pop och Tjuvjakt börjar Olga Myko nu se sig som artist. – Men nån slags melankoli måste jag ha i musiken.

Andra ep:n kommer i juni, album till hösten.

Det finns en klinik för sneakers. Och en bitillsyningsman som är en kvinna. Och Förintelsen lämnade spår i stadsrummet.

På Katarina Bangata håller cementlejonen vakt.

FAKTA HEMLÖSHET

27 383 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor i långsiktiga bostadslösningar via Socialtjänsten och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

6 605

hemlösa personer vistas i Stockholm enligt den senaste mätningen och av dessa lever 1261 i akut hemlöshet.

Mätningen gjordes under en vecka i april 2023 och enligt Socialstyrelsen ska antalet ses som ett absolut minimum.

OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs Situation Sthlm av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidnings-säljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen – i sig – fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuellt stöd och motiverande samtal, skrikkverkstad och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Över 90 procent av Situation Sthlms säljare upplever en positivt förändrad livssituation sedan de började sälja Situation Sthlm.

Omslag:
Johan Bergmark

SITUATION STHLM REDAKTIONEN Chefredaktör och ansvarig utgivare Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-545 953 90 Reporter Maria Hagström, maria@situationsthlm.se Art Director Johan Olsson, johan@situationsthlm.se Fotografer och illustratörer Johan Bergmark, Martina Holmberg, Magnus Sandberg. För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material. **Digitala medier** Rebecka Sandberg, rebecka@situationsthlm.se **Webbsida** www.situationsthlm.se **E-post** red@situationsthlm.se **Räckvidd** 92 000 läsare (Orvesto konsument 2025 helår). **Upplaga** 12 400 ex/mån (TS helår 2025) ISSN: 1400 - 4437 **LEDNING OCH ADMINISTRATION** VD Pia Stolt, pia@situationsthlm.se, 08-545 953 87 **Adress** Torkel Knutssongatan 37, 118 49 Stockholm **Tel** 08-545 953 81 **Organisationsnummer** 55 66 49-1071 **Bankgiro** 5774 - 9327 **SOCIAL VERKSAMHET** Verksamhetschef, sociala verksamheten Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se, 08-545 953 88 **Samordnare** Ingmari Olofsson, ingmari@situationsthlm.se, 08-545 953 81, Jonas Svensson, jonas@situationsthlm.se, 08-545 953 81 **Telefonnummer distribution** 08-545 953 81 **Öppettider** Måndag till fredag kl. 8.30 - 15.30, lördagar 09.00-13.00. **Organisationsnummer** 80 24 11-14 97 **Bankgiro** 5357- 3259 **Gåvokonto** Bg 431-2252 **ANNONSERING** Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se, 08-545 953 94, Axel Schéle, axel.schele@mediakraft.se, 070-727 41 09 **Privatprenumeration** 11 nummer kostar 990 kronor, www.situationsthlm.se/prenumerera **Tryck** Stibo Complete 2024 **Miljö** Platen runt tidningarna är en PE-folie. Den är återvinningsbar och lämnas i containern för plast vid återvinningsstationerna.

MIN PLATS

En tidnings säljare berättar om sin favoritplats i stan

”Jag kan varje port här”

På Södermalm har **Chris Löfgren** hängt sedan tonåren. Först som punkare, sedan hemlös och i dag Situation Sthlm-säljare kring Bysis.

Jag säljer Situation Sthlm utanför Willys vid Bysis, men jag går också runt. Jag har alltid sprungit på Söder, känner mig trygg här.

Jag är uppvuxen i Bagarmossen, men från att jag var 15-16 år har jag åkt in hit. Jag var punkare. Vi var ett gäng som lyssnade på musik och rökte brass. Det var en annan känsla då, på sjuttiotalet.

Min farmor bodde vid Hornstull och när hon dog tog min farsa över lägenheten. Han är 85 år och knarkar fortfarande. Jag har inte så mycket kontakt med honom. Jag har slutat både med heroin och amfetamin. Men när jag hälsar på honom tar jag den här vägen, via Münchenbryggeriet och sen längs vattnet.

Häromkring har jag bott överallt, tältat i skogen vid Skinnarviksberget och jag kan varena port. Jag lirade upp med plastkort för att inte förstå läsen. Nu har de satt block på dörrarna. Det är inte så roligt att ha löst folk i trappen. Men det var länge sen jag gjorde det, jag har bostad nu.

Förr var jag bara ute, sålde knark och bröt. Det är en befrielse att ha slutat med det. En tacksamhet att inte behöva. Jag är för gammal också, född 64. Jag och min tjej Vickan tatuerade in våra födelseår när vi förlovade oss. Vi vill gifta oss. Vi tänker enkelt – i stadshuset och gå ut och kaka. Förhoppningsvis sker det snart.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO **MARTINA HOLMBERG**

6386

kronor mer i månaden för en tvåå på Kungsholmen som i dag kostar 9 000 kronor, om marknadshyror införs. I Farsta blir hyran oförändrad, enligt Hyresgästföreningens tjänst "Vad blir din hyra?".

Myter, mörker och muntligt berättande

FESTIVAL Historier om stadsliv, mytologiska bataljer och berättelser i totalt mörker. Den 25-27 juni arrangerar Berättarnätet Öst "Stockholms berättarfestival" på flera platser i staden. På Stadsmuseet väntar

bland annat historier i nedsläckta rum, workshops och berättarsoppa. Internationella berättare dyker oväntat upp runt om i Etnografiska

museet och ger liv åt myter och väsen från hela världen. Där går det också att höra historier från Palestina och Västafrika. Musikvalvet Baggen håller

en erotisk berättarkväll och Mäster Olofsgården bjuder bland annat på fred och motståndskraft, nordiska folksagor för barn och improviserade berättelser där publiken påverkar innehållet.

MARIA HAGSTRÖM

ISTOCKPHOTO

Det finns tre varianter av sneakers-tvätt: Grundlig, Deep Clean och Revival.

KLINIK FÖR SKITIGA SNEAKERS

På Sneakerskliniken rengörs både skor som är kaos och de som bara vill ha bort doften av fotsvett. Sommar är högsäsong.

RENGÖRING Alla skor tvättas för hand både invändigt och utvändigt. Det finns tre varianter av tvätt att välja på: Grundlig - för yttlig smuts, Deep Clean - för extra smutsiga skor och Revival - som utlovar nytt liv för skorna.

- Vissa kommer hit med skor som är kaos, andra med skor som har en fläck eller två. Och en del vill bara få bort lukten av fotsvett, säger Musstafa Ragragui, chef för butiken.

Det är skor i alla slags material som läder, mocka, nubuck och textil som de både tvättar och åtgärdar revor på. Naturligtvis tar de sig an skosnörena också.

- Vi lägger dem i blöt ungefär femton minuter, sköljer dem noga och borstar bort eventuella fläckar som är kvar. Sen hänger vi dem på tork.

Vissa skor måste målas lite och även sulorna kan behöva färg ibland. Det kan ta alltifrån trettio minuter till två timmar att fixa en sko. Musstafa Ragragui säger att kunderna ofta är överraskade över att det går att få en sko så fin igen. Han menar att 99 procent av dem

som lämnar in sina skor är nöjda och att alla skor går att förbättra.

Vilka slags skor är jobbigast att ta hand om?

- Då måste jag nog säga mockaskor. På vintern får vi in en hel del Uggs.

De samarbetar med 87:ans skomakare ett stenkast bort. Han skickar kunder som vill ha skorna tvättade till Sneakerkliniken och de hänvisar kunder med alltför åtgångna skor till honom.

När skorna är färdigtvättade och skosnörena på plats knyter Musstafa Ragragui rosett på dem.

- Då är de klara för uthämtning.

GERD ERIKSSON

HALLÅ DÄR

Bamshad Mirlashari, som via Parkteatern gästar förortstorg med sitt musikaliska projekt "Röster från torget".

Vad är Röster från torget?

- En levande torgturné med mitt husband Det Fria Folket, där vi besöker områden utanför tullarna. Med min musik möter jag lokala kreatörer. Jag vill lyfta fram stjärnor från de områdena. Torgen blir tillfälliga kulturarenor.

Blir det olika föreställningar på varje plats?

- Ja, till 110 procent med versaler. Man vet inte vad som händer. Det är en Gröna Lund-upplevelse. Vi har allt från poeter, musiker, artister, konstnärer och körensembler, med uttryck från olika delar av världen. Och de är allt från 14-15 år till 70 bast. Det är fint att få presentera mångfalden och publiken får interagera med oss.

Hur skulle du beskriva din egen musik?

- Min grund är i folkmusiken, särskilt baluchisk. Det är en folkgrupp från ett område uppdelad mellan tre länder. Jag har ursprung från den iranska delen och är uppvuxen i Akalla. Likt kurderna har vi inget eget självstyre och är förtryckta. Men det finns en rik musikskatt därifrån.

MARIA HAGSTRÖM

Spelas vid sju tillfällen, 27 maj till 4 juni, bland annat på Skarpnäckes torg och Tenstagången.

PARKTEATERN

MITT JOBB

Om yrken och
arbete i stan

SUSSANNE HAVN
BITILLSYNINGSMAN

”Bin i Stock- holm har det mycket bra”

– När en biodlare misstänker att deras bin inte mår bra ringer de mig. Senaste tre åren har en sjukdom som heter amerikansk yngelröta fått fäste. Den har inte funnits i en sån här omfattning i Stockholm på många år. Sen finns parasiten Varroa som sätter sig som fästingar på bina och ger dem nedsatt immunförsvar.

– Oftast ser jag med blotta ögat hur bina mår. Men jag tar också prover och skickar in till Statens Lantbruksuniversitet.

– När bin har drabbats av rötan finns det inget annat att göra än att elda upp kuporna och all utrustning som använts. För professionella odlare innebär det ekonomisk katastrof.

– Mina tillsyningar tar runt en timme. De jag kommer till har förberett sig mentalt på att de kan behöva ta bort bina. Även jag tycker att det är jättejobbigt, bina är som deras husdjur.

– I juni är populationen i ett bisamhälle som störst, det kan vara upp till 90 000. Det är då grödorna ska pollineras.

– Bin i Stockholm har det mycket bra. Vi har både parker, kolonilotter och rabatter. Även träd och buskar är viktiga för bin, speciellt lindar. Många kommuner i Stockholm anlägger fina parker för alla pollinatörer.

TEXT **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

Stugor i koloniträdgårdsområdet Eriksdalslunden på Södermalm 1915. Koloniträdgården skapades 1906.

FJORTON KVADRAT KOLONI

För hundra år sedan kan det ha varit en lada för att torka tobak, redskapsbod, ateljé och förråd. Nu är huset Kolonimuseum.

HISTORIA Det är förmodligen Stockholms minsta museum med sina 14 kvadratmeter. Och det startade eftersom kolonisterna i Eriksdalslunden fick så många frågor från folk som gick förbi. Om blommorna, grönsakerna, odlingarna och hur det var att ha kolonilott där.

– Vi stod vid våra staket och svarade så gott vi kunde. Men tänkte att det behövdes en informationscentral säger Elisabeth

Fransson, ordförande i Eriksdalslundens koloniträdgårdsförening.

I Kolonimuseet finns en fast utställning med tillbakablick på kolonilivet från starten 1906. Där går också att läsa om odlingarna då och nu, om gamla och nya stugors byggnadsstil, färg och renoveringar liksom om tobakens historia på Södermalm.

– Jo, det odlades mycket tobak här på Södermalm på 1800-talet och en bit in på 1900-talet. På Götgatan fanns Hellgrens tobaksfabrik som gav kvinnor möjlighet att få ett jobb.

Varje säsong har museet ett tema. Årets är löv. Om lövkompos-

tens betydelse, hur den funkade och varför det är bra med träd runt ett kolonistugeområde. Till sina komposter använder de lövända från parken nedanför Clarion hotell till sluttningen vid Eriksdalsskolan.

De är tretton kolonister som turas om att ta emot besökare på helgerna från maj till september. De tar även emot bokade grupper för att visa både museet och kolonistugeområdet. Och det är gratis.

– Det är lätt att hitta hit, ta tunnelbanan till Skanstull, gå Gräsgatan ner och sen Anna Lindhagens väg. Kolonimuseet ligger mitt i området.

GERD ERIKSSON

Eldsjälar är inte enbart goda

BOK Det börjar i Botkyrka, där en bidragshärva avslöjar hur pengar felaktigt använts långt ifrån sitt syfte.

Med boken *Eldsjälarna. Bidragssverige, gängrekryteringen och pengarna som försvann* visar bokens skribenter – de prisbelönta grävande journalisterna Alexander Gagliano och Kina Pohjanen från Sveriges Radio Ekot – att det inte rör sig om ett enstaka misstag utan ett betydande systemfel.

Där ett tydligt mönster som ganska snart framträder – det finns en oklar ansvarsfördelning, svag kontroll och oklara gränser mellan idealism, inkompetens och medvetet utnyttjande.

Boken bygger på intervjuer med experter och granskningar av satsningar som gjorts i olika delar av landet, där ideella föreningar och civilsamhället fått en central roll i det brottförebyggande arbetet.

ULF STOLT

77

personer i Stockholms län avled 2025 i hemmet men hittades inte förrän efter minst en månad, enligt Rättsmedicinalverket. Tre fjärdedelar var män, sex av tio över 65 år gamla. 2020 avled 39 personer under samma omständighet.

”Narkotikapolitik och policyprocesser handlar inte bara om evidens. De påverkas i hög grad av värderingar, moraliskt resonerande och av vem som får delta i policyprocesserna.”

Tuulia Lerkkanen, doktorand vid Institutionen för folkvetenskap vid Stockholms universitet. Vars avhandling "Stakeholders in Swedish drug policy: Values, interests and involvement", tittar på vem och vad som formar svensk narkotikapolitik.

Rekordmånga akademiker är med i a-kassan.

Gör som över 815 000 andra och trygga
lönen med **Akademikernas a-kassa**.

A-kassan är en **framtidsförsäkring**.
Med den kan du känna trygghet genom hela
arbetslivet – oavsett yrke eller bransch.

Läs mer och bli medlem på
akademikernasakassa.se

VAR KATARINA BANGATA NÄR 10.08-10.32

PÅ TVÅ AV träden i delen av allén uppe i närheten av där Bondens marknad brukar klappa upp sina bord, sitter inplastade gula reklamlad för en yogastudio i Årsta. Lapparna är dock aningen svårslästa, då de sitter uppsatta med häftpistol drygt tre meter upp på stammen. I ett av träden sitter lappen dessutom ovanför en fågelholk vars front föreställer Peter Griffin i tecknade serien "Family Guy".

Det hänger ett bygellås runt en lyktstolpe.

På gruset framför singelpissoaren står en man med två hundar och läser på affischen på dörren – Cupfinal x 2, Bajens herrar och damer.

En handskriften trottoarpratarnas kedjad vid ett träd intill: "Welcome – a fusion of fashion and art".

På en av de röda bänkarna en kvarglömd svart ryggsäck.

En grå SUV står parkerad på vändplanen vid Bjurholmsgatan. Föraren tycks befinna sig i någon form av telefonkö med regelbundna automatsvar, baserat på ljudet som läcker ut.

Informationsskylt om att polisen kameraövervakar. I hörnet av skylten tre klistermärken, bland annat ett från Wien Nürnberg.

Bakom högra stolpen i fotbollsmålet vid Nackastatyn, en stekpanna liggande i gräset. En kvinna med blått paraply går förbi och guidar skrattande sin väninna: "Jaha du... men om

du är på andra sidan allén tar det nog en stund innan du kommer hit...".

DET RÅDERSOMMARGATA – olika former av sittplatser i etage, bänkar och kuber i grönt och trä, samt cementlejon i formationer utplacerade på olika platser utmed gatan, den största flocken på åtta lejon ligger med tassarna svagt sydost framför nummer 35.

Runt några av trädstammarna på lite olika ställen utmed gatan gröna bevattningspåsar.

Vid Greta Garbos torg ett pågående markarbete inhägnat med metallstaket och information: "Just nu är det lite stökigt här. Snart blir platsen ännu bättre för dig

som promenerar". Orange skyltar med svarta pilar leder om. En gul Wacker Neuson med skopan framåt står och lastar en vit lastbil med blått släp som står med nosen ner Södermannagatan. Längre bak i byggropen två män som dividerar om hur de ska hantera en hög med sand som ligger på stenläggningen bredvid.

Rasten är över på skolgården intill.

Nerifrån Ringvägen kommer en moped från en matleverantör – den låter som om den är på väg att säcka ihop – som segar sig fram under träden.

Sofia slår halv.

TEXT **ULF STOLT**

FOTO **MAGNUS SANDBERG**

NINA BARESSO, BASKETSPELARE:

”Jag var en aggressiv spelare som tog plats”

Nina Baresso har spelat tre matcher parallellt – på basketplanen, mot kulturen och mot jantelagen. Nu kommer boken *Aldrig ge upp!* om kampen för att få vara den man är.

TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO PER ENGLUND

DET BÖRJADE MED ett skämt framför tv:n. Nina Baresso gick i lågstadiet när hon och mamman såg ett reportage om basket. Spelarna såg jättelånga ut.

– Du kanske borde börja spela basket så att du blir lång, skämtade mamman.

Kommentaren fastnade hos dottern.

– Jag ville bli lång. I min assyriska släkt var många korta.

Men det var först när hon följde med en lite äldre släkting på en träning som något väcktes på riktigt. Det blev starten på en karriär som skulle göra henne till en av Sveriges stora basketprofiler.

– Jag tyckte att det var häftigt att få bollen i händerna. Jag

kände ganska direkt att det här var nåt jag kunde bli bra på.

I vanliga fall var hon ett blygt barn som hade svårt att ta för sig. På basketplanen blev det annorlunda.

– Där kände jag mig stark. Mitt självförtroende växte och planen blev en frizon där jag kände mig väldigt trygg.

Men för att spela basket behövde hon gå emot förväntningarna på hur en assyrisk tjej skulle vara. Det som var självklart för hennes bröder, var inte självklart för henne.

– I dag har mycket förändrats, men då skulle tjejer inte hålla på med idrott. Man gifte sig tidigt, fick barn och ägnade sig

åt familjen. Jag kände att jag inte ville va som alla andra. Men jag fick kommentarer, framför allt av mina landsmän i Södertälje.

När hon gick hem från träningen med ryggsäcken över axeln och blött hår efter duschen kunde folk fråga när hon egentligen tänkte gifta sig.

– De kunde säga: Varför är du inte som alla andra? Alla dessa påtryckningar var svåra att ta när man var så ung. Det satte också press på mina föräldrar.

Föräldrarna förbjöd henne aldrig att spela, men oron fanns där.

– De var rädda att jag skulle tappa kulturen och våra seder och traditioner. I dag förstår jag deras rädsla bättre. Jag gick

emot det de var vana vid, de hade vuxit upp med andra normer och visste inte riktigt hur de skulle hantera det.

Själv svarade hon sällan på folks kommentarer.

– Men jag kokade inombords. Jag ville visa att jag kunde förbli en assyrisk tjej och samtidigt följa mina drömmar och mål. Jag bestämde mig för att bli bäst på basket, men jag visste inte att vägen dit skulle bli så tuff.

I BOKEN *Aldrig ge upp!* beskriver Nina Baresso hur hon spelat tre matcher parallellt: en på basketplanen, en mot kulturens förväntningar och en mot jantelagen.

– Jag var en aggressiv spelare som tog plats. Jag spelade mer som en kille. En knytnäve i luften när jag gjorde nåt bra. Det började sticka folk i ögonen.

I omklädningsrum och på planen fick hon höra att hon tog för mycket plats, att hon var en diva och inte passade in.

– Det sårade mig. Jag är inte respektlös eller gör allt själv – det är en lagsport. Men den där ►►►

NINA BARESSO

Bor: I Södertälje.

Född: 1975

Gör: Spelar i Huddinge Basket, driver Södertäljelyftarna och jobbar som samordnare på en skola.

Aktuell: Med boken *Aldrig ge upp!* som hon skrivit tillsammans med författaren Katja Tydén, förlagsredaktör på Kaunitz-Olsson.

■ Nina Baresso har en lång karriär inom basket. Som 17-åring gjorde hon sina första matcher i svensk baskets högsta liga.

■ I dag är hon 50 år och spelar fortfarande på elitnivå. Bakom sig har hon tre SM-guld och proffsspel i Spanien.

■ Hon är även expertkommentator för Sveriges Radio och har coachat unga i idrottsvaga områden.

stämpeln fick jag ganska tidigt.

Det hände att hon stoppade undan medaljerna i en låda och ville sluta spela. Det kändes som att vad hon än gjorde blev det fel. Ingen var nöjd.

– Jag var inte normal i assyriska ögon, jag var inte heller normal i svenska ögon.

Men hon gav inte upp. Redan som ung bestämde hon sig för att bli den förebild hon själv saknade, för att öppna upp dörrar för kommande generationer.

Det är också därför hon valt att dela med sig av sina erfarenheter i en bok.

– Jag hoppas att det kan inspirera många. Att hitta modet att följa sina drömmar, trots alla hinder man möter på vägen.

ENGAGEMANGET FÖR UNGA har följt henne även utanför den egna basketplanen. Under ett par

”Jag var inte normal i assyriska ögon, jag var inte heller normal i svenska ögon.”

år coachade hon barn i idrottsvaga områden.

– Jag hade runt fyrtio tjejer som jag tränade. Men det handlade inte bara om basket, jag jobbade mycket med självkänsla och självförtroende också. Att så ett frö om att allt är möjligt och att våga.

Hon har arbetat som idrottslärare och fritidspedagog och är i dag samordnare på en skola. Hon har också startat en tyngdlyftarförening för barn och unga.

– Vi vill ge barn en meningsfull fritid, så att de inte hamnar i utanförskap eller kriminella miljöer.

Vad säger dina föräldrar i dag när de ser tillbaka på din karriär?

– De har varit otroligt stolta. De har ju sett att jag har kunnat göra allt som förväntas av mig som assyrisk kvinna också. Men pappa gick bort för ett och ett halvt år sen. Jag hade hoppats att han skulle få se den här boken.

Under karriären har Nina Baresso spelat fjorton säsonger i högsta ligan, vunnit tre SM-guld och proffsspelat i Spanien. Men inget av det ser hon som höjdpunkten i sin basketkarriär.

– Att jag har spelat tillsammans och mot min dotter på elitnivå, slår allt annat. Alla vinster, guld, landslaget, proffsspelet. Det här är det finaste – att få träna, resa och fajtats tillsammans. Det är jättehäftigt.

I dag är Nina Baresso 50 år och spelar fortfarande på elitnivå, för Huddinge Basket.

– Jag tänkte att jag skulle ta rekord som den äldsta kvinnan som har spelat. Jag trodde att det skulle ske när jag fyllde 50, men det visade sig att en kvinna i Visby gjorde inbrott när hon var 53 och 57 år. Så nu måste jag spela tills jag är 60, säger hon och skrattar. ■

Jag minns alla mina trappuppgångar

INTECKNINGSVÄGEN, Postiljonsvägen, Margretelundsvägen. Husnummer på ännu fler gator. 25, 10, 61...

Jag minns alla mina trappuppgångar.

I en fanns en kvinna som knackade på och bad om mat.

I en annan lärde jag mig hur tunna väggar kan vara.

I en tredje förstod jag hur ensamhet låter.

Trappuppgångar som luktade rengöringsmedel, sopor, nybakat och cigarett-rök. Som bultade av techno, operasång och skrik från barn i uppror. Eller tystnad.

Och den gången jag hörde något jag inte ville höra. Jag ringde polisen.

Jag har signerat kontrakt, godkända och icke godkända. Inte i något stod det vilka grannar jag fick med på köpet. Kontrakt utan finstilt om kontakt. Vem som levde några centimeter betong ifrån mig – nära nog att höra när någon var sjuk, bråkade eller borrhade tills väggarna vibrerade. I trapphus lär man känna människor genom ljud innan ord.

Jag minns många av mina grannar, men jag minns få namn.

Tanten som tog morgonpromenad med rullatorn, men kämpade med porten.

Personen som sov utanför vindsföråden, men som mest märktes genom kvarlämnade smulor.

Grannen jag hade en pakt med: jag skvallrar inte om att du röker på din balkong om du inte skvallrar om att jag grillar på min.

GRANNAR KAN VARA främlingar vars privata ögonblick vi ändå känner till. En kvinna ovanför hade så högljutt sex att hela kvarteret visste när hon kom. Sedan hamnade jag i hissen med någon och luften blev trång.

**MARIA
HAGSTRÖM**

Nyhetsredaktör
och reporter

"Fotsteg rusar över taket som om golvet brinner."

"Vilken våning är det du bor på?" sa jag. "Fjärde."

Tystnaden.

"Men det är inte vi som låter!"

Det var inte han som låg med kvinnan vars röst jag bara kände. Men han levde på mitt tak.

Folk möts i hissar och trappor. Eller inväntar att stegen ska dö ut innan man lämnar hemmet. Många upplever att det blivit svårare att lära känna sina grannar, men nyfikenheten finns kvar. Bakom varje dörr pågår ett universum. Kärlek, separationer, diskberg, nattjobb, drömmar, oro. Men vi passerar ofta varandra som skuggor.

Vi delar kodlös, men skiljs åt av säkerhetsdörrar och tithål. Samtidigt känner människor sig tryggare när de känner folk omkring dem. Vi blir gladare av att hälsa, av små spontana samtal. Kanske till och med i en hiss. Och jag tänker på två äldre kvinnor jag läste om under pandemin. De satte stolar på varsin sida av trapphuset och umgicks på två meters avstånd.

Kanske är det därför jag gillar trappuppgången på nummer 25. Här finns de som vattnar mina blommor och lånar ut sin lägenhet. Som lånar mjölk av mig och ber mig släppa ut katten. Andra erbjuder min son en cykel och jag ger bebisgrejer vidare.

Grannen under mig hör mitt barns fotsteg rusa över taket som om golvet brinner, men klagar inte. En annan öppnar cykelförrådet när jag låst in min nyckel där. Igen. Eller knackar på: "Du har glömt nyckeln på utsidan av dörren." Igen.

Min son ritat teckningar med hjärtan och skickar in genom brevinkasten.

Vi kan vrida om nyckeln. Eller låta dörren stå lite på glänt. ■

SOMMAR OCH SOL

Varma dar. Jag längtar så nu när det är vår.

Våren är skön men tydligen finns det även något som heter vårdepression, som kommer precis som till årets vårdepression. Skämt å sido. Livet är inte lätt, ibland känns det som om jag lever i ett skämt. Motgångar har jag verkligen haft men väljer att leva i glädje, försöka hitta bra kraft. Men jag och vi alla försöker nog kämpa på och en dag tror jag det kommer någon vinst i livet. Men glöm aldrig dina vänner. I dag gjorde en nära vän en stor sak för mig på flera sätt genom att han köpte en tidning. Hade sålt i timmar och man förväntar sig inte att en vän ska rädda en, men man ska aldrig glömma dom som står en nära. Och en som lever i samma situation, det är otroligt känslösamt. Glöm aldrig att vi alla behöver folk som bryr sig.

Emelie

LIKA HEMLÖSA SOM JAG VARIT

Ikväll var jag nere i tvättstugan och tittade om jag skulle hitta två jackor som blev stulna för en tid sen då jag tvättade. Men utan resultat.

Lite senare skrev jag upp tvättid, fick en tid på söndag. Alldeles bredvid då vi skriver tid finns torkrummet, och jag tyckte jag hörde någon därinne. Jag tyckte det var lite läskigt för det var så sent. Jag satte örat emot dörren. Där inne i torkskåpet hör jag två personer men dom viskar åt varandra men helt klart att det var någon där. Så jag tog tag i dörrhandtaget, vred ner det och sen var dörren öppen. Därinne ligger ett par på ett par filtar. Och sen hade de en filt över sig. Så fort de såg mig därinne sa mannen "förlåt, vi ska gå på en gång". Men då sa jag, "ta' re lugnt. Jag förstår att ni inte har någonstans att ta vägen".

Jag sa åt dem att försöka vara tysta för det var ingen mer som hade tvättid. "Ja vi är tysta, vi vill bara sova vi är hemlösa", sa hon då.

"Jag fattar er", sa jag, "jag har varit i er situation själv. Men imorgon bitti är första tvättiden sju, så se till att packa i ordning era grejer och försök att vara så tysta ni kan så har ni i alla fall värme i natt". Jag tyckte så synd om dem. För dom såg unga ut båda två. Dom tackade. Vi pratade en stund sen gick jag upp till mig. Sa god natt till dom.

Jag hoppas dom hade en bra natt. Det är verkligen inte lätt att vara hemlös, jag vet för jag var det i många år.

Lena Freij

VINKLA ÖGAT

*Tänk vingslag i stället för släpande fötter.
Försöker springa till bussen och benen lyder inte,
struttar fram med stela höfter.*

Vad har hänt med livet?

*Välte det över ända med minusgrader och feber
och återvänder med solen och ljudet av droppande isar,
med parkernas vackra melodier,
tänk fågelfri och lätta moln
i stället för suckar och tunga tankar.*

*Ställ en ros på ett bord,
vinkla ögat.*

LO

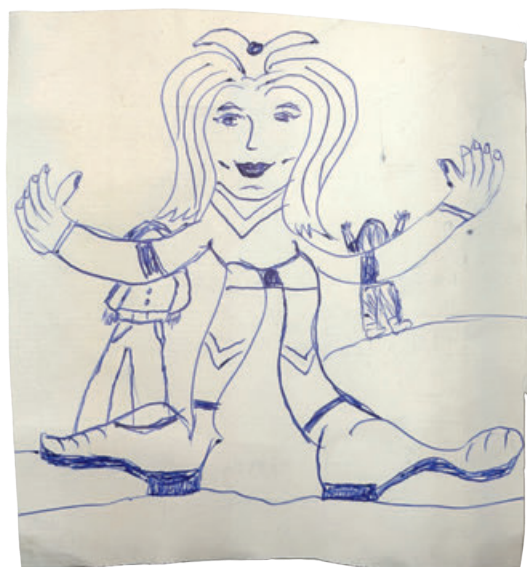

Illustration: Lena Freij

Är man stor måste man vara snäll

Som Sveriges största biluthyrningsföretag har vi ett ansvar. Hertz har de senaste åren stöttat Maskrosbarn – en organisation som stöttar barn vars föräldrar som har ett missbruk, en psykisk sjukdom eller som utsätter dem för våld.

Läs mer på maskrosbarn.org

Hertz

Illustration: Mikael Galloni

Från en stuga i Vitabergsparken skickas det ut musikaliska flaskposter – vissa når knappt ner till Bondegatan, somliga tar sig hela vägen till Nya Zeeland. 5 juni kommer Les Big Byrds femte album *Ruin Everything*. Och **Joakim Åhlunds** råd till den som inte gillade bandets förra skiva är att hålla sig borta från den här också.

Text **Ulf Stolt** Foto **Johan Bergmark**

MUSIK NON STOP

Den som på morgonen en vanlig veckodag promenerar den geografiskt rakaste vägen mellan Vitabergsparken och Mariatorget, löper en överhängande risk att se Joakim Åhlund komma åkande utmed gatorna i svagt sydostlig riktning på en app-hyrd elektronisk cykel.

Väska över axeln. Beroende på årstiden antingen solglasögon eller vinterjacka. Alltid på väg till jobbet.

Ett knappt decennium har han haft sin musikaliska bas här i ett av de gamla husen i Vitabergsparken, som efter Anna Lindhagens fullmäktigemotion i början av förra seklet, räddades från rivning och bevarades.

Vi sitter på uteplatsen – ”det här är en av Stockholms soligaste och lä-igaste platser” – en av de få dagar i maj det

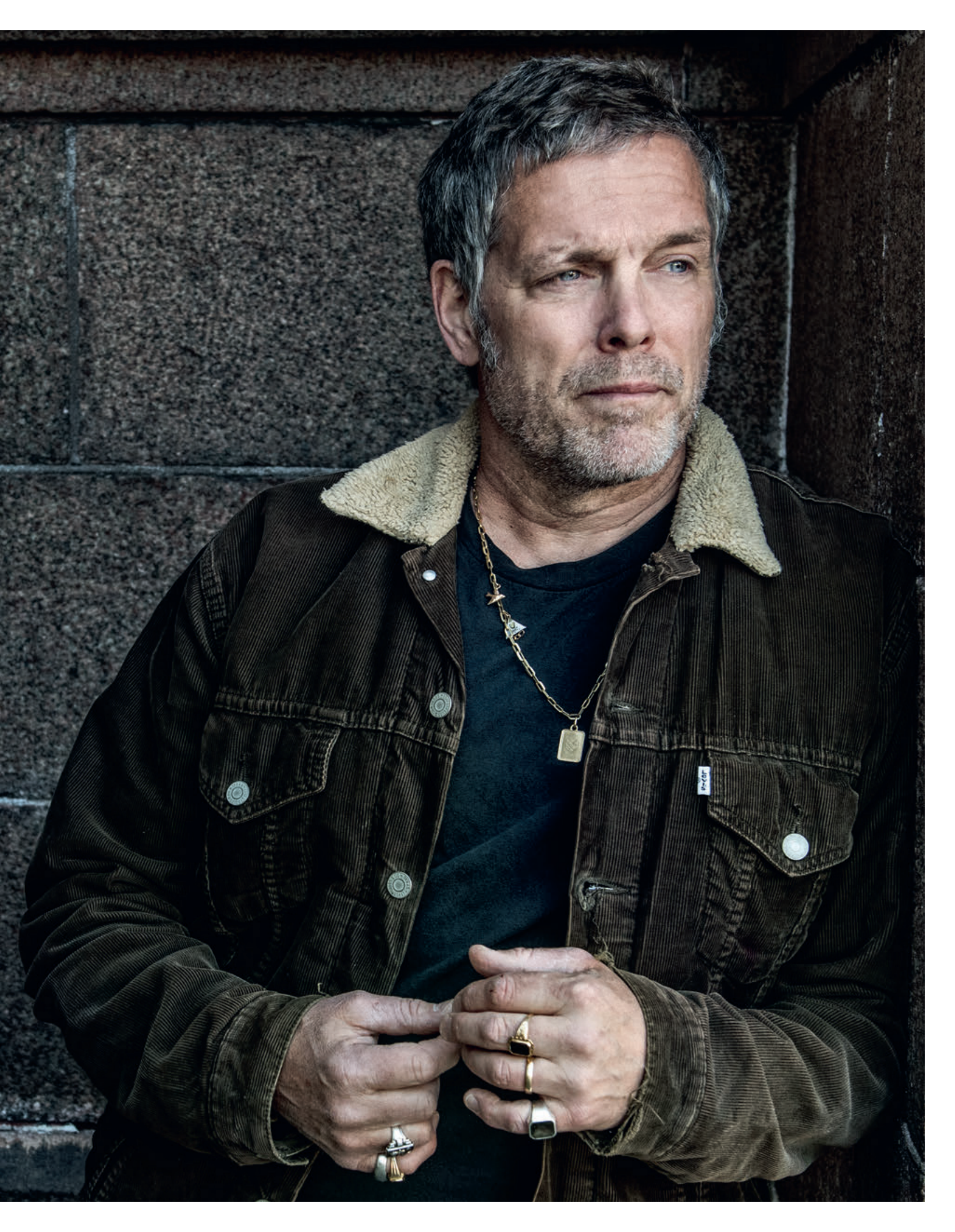
funnits anledning att fälla upp en parasoll.

Det är en förunderlig oas här, så nära stadslivet men på samma gång långt ifrån – som ett lövat vykort från längesedan. Joakim Åhlunds fru lanserade för en tid sedan idén att de skulle röja upp och göra plats på en del av tomten så de kunde odla upp två trädgårdsland, så nu lånar en av krogarna några kvarter bort hans trädgårdsland och odlar en del av sina grönsaker och örter där.

– De gör nån sorts sprit av örterna, glömt vad den heter, men jag tror jag har kvar en skvätt i nån flaska från förra årets skörd härinne nånstans.

Hur ser dina arbetsdagar ut i studion?

– För mig är det ett nio till fem jobb, eller nio till tre, sen ska jag hämta på förskolan. Om jag jobbar med nåt ▶▶▶

jag kan hålla på med ensam, då ser det jävligt härligt ut. Jag kommer hit, kokar lite kaffe, sen sätter jag i gång och har kul för mig själv hela dan.

– Det är så sjukt skönt att ha den här ensamma oasen för mig själv, det passar mig bra att jobba på bestämda tider. Jag har ingen lust att sitta och jobba sena kvällar och nätter längre.

Det återstår inget romantiskt skimmer för honom kring nattarbete i studion eller hägringen att all stor konst skapas efter mörkrets inbrott.

– När man har familj är man tvungen att ha det så, och det har varit nyttigt för mig att behöva begränsa – nu måste jag hem och läsa ”Bamse” och laga middag.

Och för Joakim Åhlund har livet sett ut så ganska länge, han blev pappa för första gången när han var några och tjugo.

– Jag tror också det leder till att jag blir mer effektiv när jag är här, för jag vet att jag inte kan sitta och dillydally around hela dan.

För musiken pågår. I hans huvud och i stugan. Hela tiden.

– Jag går alltid runt och tänker på saker som blir nåt. Sen tittar jag efteråt – vad är det här, var ska det hamna? Antingen är det bara en idé som inte hamnar nånstans, eller i Les Big Byrd, eller i mitt och Jockums projekt, eller nåt annat.

Den bästa tiden i studion är den som han och hans bror Klas Åhlund (bandkollega i Teddybears bland annat, red. anm.) döpt till ”fritt skapande” – då går han till studion och börjar från ingenstans. Han beskriver vännen, bandkollegan

och konstnären Jockum Nordströms arbetsmetod – hur han under en period skissar och målar bakgrunder och klipper ut figurer och detaljer i papper tills han har som en ”lövhög” på golvet, då börjar han plocka ur den och undersöka vart och hur det passar in och kan användas i olika verk.

– Jag gör på liknande sett med mina låtskisser, det är viktigt att ha det där fria skapandet som en slags kreativ lövhög att hämta grejer ur när man ska bygga ihop nåt.

Hur skissartad är musiken som hamnar i din lövhög?

– Det kan va ett gitarriff, eller en ackordföljd med en nynnad melodi till, det är det ofta. Eller en textidé och jag sen skriver färdigt den flera år senare.

– Ibland – det sker ju aldrig likadant – har det hänt att jag skrivit klart en hellåt: riff, sångmelodi, text, allt klart i samma veva. Men det är mer ovanligt för mig, jag kör mer lövhögsprincipen.

Joakim Åhlund är precis färdig med filmmusiken till regissör Jens Sjögrens filmatisering av Andrew Waldens roman *Jävla Karlar*. Förutom att det är lite strupsång på en låt så är musiken instrumental, och han har gjort hela filmmusiken. Joakim Åhlund läste manus och förde samtal med Jens Sjögren och filmens producent Fredrik Heinig och började komponera musiken innan han sett något rörligt material.

– Vi snackade och kände oss fram till en ganska tydlig bild av hur det skulle låta. Jag spelar alla instrument själv, det var lättast. Det kändes inte som att den här filmen behövde nåt pampigt stråkarangemang, det är en ganska liten och skruvtig filmmusik.

– I takt med att de filmade fick jag ju se det också. Sen satt jag och plinkade och knåpade och skrev sånt jag tror ska förhöja, inte ta över för mycket.

Det mesta är komponerat och spelat på piano eller gitarr.

– Och en del mer halvabstrakta flumgrejer med ett gammalt bandeko. Bandeko tycker jag är ett nästan lika viktigt instrument – även om det kanske inte ses som ett ▶▶▶

Joakim Åhlund

■ Född: 9 augusti 1970, uppvuxen i Bagarmossen med tre syskon, bland annat broder Klas som han spelar i Teddybears med. De har inte släppt någon ny musik sedan 2016, men uppträtt live en del, senast på Stockholms Kulturfestival 2024.

■ Gör: Musiker, låtskrivare, skivbolagsdirektör för Chimp Limbs och Gibbon, producent, videoregissör.

■ Aktuell: Med Les Big Byrds femte skiva *Ruin Everything* som kommer 5 juni. Spelar på Mosebacke 19 augusti. Sverigeturné i höst, plus spelningar i Europa.

”Viktigt att ha det där fria skapandet som en slags kreativ lövhög att hämta grejer ur.”

Les Big Byrd

■ Bandet släppte första singeln 2007 under namnet Big Bird, året efter kom andra singeln, nu under namnet Big Byrd. På armen har Joakim Åhlund dessutom en tatuering där bandet stavas Les Big Birds.

■ Sedan 2020 består bandet av Joakim Åhlund, sång och gitarr, Nino Keller, trummor, Frans Johansson, bas och Christian Olsson, keyboards.

■ Låten "Two Man Gang" från 2017 är bandets största hit med närmare 3,7 miljoner spelningar på Spotify.

instrument i den klassiska bemärkelsen – som nåt annat, det ger så mycket sound.

Den musik Joakim Åhlund bara det senaste halvåret givit ut på sitt eget skivbolag Chimp Limbs – och som han skördat ur sin lövhög – är så vitt skilda ljudvärldar som skivan *Sköldpaddan* tillsammans med Jockum Nordström som kom ut i november förra året, och Les Big Byrds femte skiva *Ruin Everything* som kommer ut 5 juni.

Sköldpaddan är musik som kommit till både under flummiga sittningar i studion med enbart honom och Jockum Nordström, samt liveinspelningar med bandet, bestående av bland andra klarinettisten Isak Hedtjärn och trummisen Moussa Fadera, där de improviserat kring ett tema, en given ram.

– Jockum och jag är inte rädda för att improvisera, men vi är inte lika duktiga musiker som de andra. Det som är lite jazzflavour på skivan kommer från dem. Vi gillar jazz, men kan inte spela det, vi försöker inte ens.

Musiken Les Big Byrd spelar har kallats både droonig, krautrock, psykedelisk och elektronisk, och ett absolut moment i musiken är att själva fundamentet, botten i musiken, i likhet med modal jazz, är ackordsmässigt ganska enkel och repetitiv.

Det står en högtalare innanför den öppna stugdörren, ur den hörs skivan *Church of Anthrax* från 1971 av Terry Riley och John Cale.

– De gjorde en skiva tillsammans, den är så jävla jävla bra – en sån där man alltid återvänder till. Det låter som att den har hakat upp sig, så jävla fint.

Han påpekar att det repetitiva liksom alltid funnits, exempelvis i buddhistiska mantran från längesedan, eller i John Lee Hookers blueslåtar på ett ackord.

Det är ovanpå det man sedan bygger låtens melodi och ljudvärld.

”Jag har försökt göra nåt roligt, inte bara kött-och-potatis-gitarrer.”

– Det är ju som ett ramverk, ett fordon, ett tåg att hoppa på, sen kan man göra låten i det. Om det bara låter som en skiva som hakat upp sig, det blir inte så kul att lyssna på i längden.

– Utsmyckningen, vad man fyller det med... men man vill inte göra för mycket, så det tar över från det som ligger och matar under.

I planeringen inför skivan *Ruin Everything* var han bestämd rörande två saker – det skulle inte vara några gitarrer, och knappast någon sång. Så blev det dock inte riktigt till slut – det blev en hel del gitarr.

– Jag har försökt göra nåt roligt, inte bara kött-och-potatis-gitarrer utan bygga ljudvärldar som inte är så lätta att härleda heller. Atmosfäriska saker, nåt som ska låta intressant.

Och dessutom har han hyvlat i väg några riktigt taggiga gitarrsolon.

– Jag har inte så där jättestort självförtroende när det gäller gitarrsolon. När man spelar in tänker jag alltid att ”blir det dåligt kan jag göra om det eller ta bort det sen”, man blir lite avslappnad.

– När ljudet, tonen och känslan blir intressant... Jag har jobbat med fuzz, feedback och wha-wha. Mycket fuzz, olika fuzzar, och hög volym på stärkaren. Allt använt på olika sätt.

Det blev även mycket sång på skivan. Trots att han inte tycker om att sjunga. Eller anser att han är särskilt bra på det – men tyvärr är han bäst sångare i Les Big Byrd.

– Jag hatar min röst, det är inte så originellt att göra det – John Lennon och Jimi Hendrix hatade sina röster. Men det blev så med den här skivan – en massa sång och mycket gitarrer, fast det inte skulle va vare sig sång eller gitarrer... det blir som det blir.

På väg upp mot Sofiakyrkan för fotografering tidigare talade han och fotograf Bergmark om det kommande skivsläppet.

– En sak alla frågar är: ”vad är skillnaden från förra skivan?”. Det är ju bara mer av samma, det är inte så att... kommer du ihåg när Orup gjorde skivor? Det var liksom ”nu är jag cowboy på den här skivan”. Jag orkar inte hålla på så, jag gör det ju för mig själv.

– Jag brukar säga att det är exakt samma sak, fast lite andra låtar, mer av samma – om du inte gillade förra skivan så håll dig borta från den här.

I mars var Les Big Byrd på en tvåveckorsturné i Australien som förband till The Brian Jonestown Massacre. Och när det bandet gjorde en egen grej en dag åkte Les Big Byrd till Nya Zeeland och spelade på en liten klubb i Auckland.

– Vi åker precis så långt bort man kan åka på jordklotet, ändå kommer människor som vill se oss och smockfyller en liten klubb, typ 300 pers. Det är kul att det når ut, det är

Boken är en norsk utgåva som köptes för att vara ett möjligt skivomslag för Les Big Byrd. Det blev dock inte så.

som att man gjort en liten flaskpost som skickats i väg från Vitabergen och som plockats upp där.

De har tidigare spelat en del i Europa – bland annat i Frankrike, Spanien, England, mycket i Tyskland, Belgien, Polen – och en del i USA.

– Det gör att det känns lite kul. Det skulle inte va lika inspirerande för mig om vi bara satt och åkte i en van upp och ner för E4:an varje gång vi ska ut på turné.

Les Big Byrd fungerar ekonomiskt eftersom de alla har andra jobb och plöjer ner de pengar som kommer in i exempelvis en sådan sak som att åka till Australien och Nya Zeeland och spela.

– Det är ingen smart plan rent ekonomiskt, men det är så vi valt att göra och det är alla i bandet överens om. Vi kanske skulle kunna leva på det om vi inte gjorde så – dock

”Jag sitter ju inte och tänker att jag ska skriva ett doomigt, gothigt undergångsalbum!”

nog ett ganska torftigt leverne – men alla har vanliga jobb, andra jobb, vi försörjer oss på.

– Vi behöver inte bry oss om att det ska tjäna pengar i slutändan, det är ingen faktor vi tar med i beräkningen.

Caesars, Teddybears, Les Big Byrd, Abstract Crimewave tillsammans med Björn Yttling, bandet han har med Jockum Nordström, producentuppdrag med bland andra Håkan Hellström, Jonas Lundqvist och Avantgardet – Joakim Åhlund har en bred ljudvärld han jobbar utifrån.

– Det jag gillar är inte bara en genre. Jag gör bara det jag har lust med, låter mig inte styras så mycket av vad som är trendigt – ”nu är det pengar i det här, nu går det bra för det här”. Jag skulle inte palla att göra på nåt annat sätt heller, då skulle jag tappa lusten.

– Jag har låtit det styra, vad jag är sugen på just då.

Allting bottnar i ett evigt pågående upptäckande och lyssnande på musik. Ett utforskande.

– Jag har en stor kärlek till musik som aldrig tar slut. Det jag själv gör och skapar blir bara en liten återspeglning av det. Men jag är sjukt intresserad, nyfiken på och fascinerad av musik. Det är det enda jag håller på med.

– Folk kan tycka att jag gör saker som spretar åt olika håll. Det jag lyssnar på är mycket mer spretigt än så, det jag håller på med själv känns ganska enkelspårigt. Jag kan inte, det finns inte på min palett allt det jag lyssnar på, tar in och gillar.

På en hylla i hallen står en bildskiva med Brian Jones, det är inte The Rolling Stones utan Psychic TV och låten ”Godstar”. Den står bredvid boken *Fängelse* av Anders Petersen, ett nummer av tidskriften Puss samt en bunt kassetter – bland annat *Live i London* med John Denver, Pandit Ram Narayans *Sarangi* och J.D.S *Morbid Decay*.

Influenserna ska höras. Någonstans.

– Pandith Pran Nats indiska sångnånstans i Les Big Byrd. Då blir det lite roligare, typ. Som en krydda – Hamza El Dins oud i nåt riff.

Och låttexterna på kommande Les Big Byrd-skivan har en lätt anstrykning av undergångstema. ►►

”Jag kan nästan få som ett sting av dåligt samvete när jag tänker hur jag var när jag var ung farsa. Fan, de fick inte ta del av att jag var chill.”

– Ett nästan lite post-apokalyptiskt läge. Det smyger sig in i ens tankar och associationer, det går inte att komma ifrån. Så om man kör lite stream-of-consciousness så dyker det ju upp sånt där. Jag sitter ju inte och tänker att jag ska skriva ett doomigt, gothigt undergångsalbum.

Vad jobbar du med i studion just nu?

– Nu är det plats för fritt skapande verksamhet igen. Det kan va dar då jag bara lyssnar på musik också, det är viktigt, man måste fylla på i inspirationsbrunnen.

– Ibland kanske jag bara står och provar en massa olika gitarrljud en hel dag, kanske inte direkt skriver nåt. Man måste va lite så öppen, att vad som helst kan komma in... att antennen är uppe. Om man ställer sig med en gitarr inpluggad med nåt skönt ljud så är risken ganska stor att det kommer bli nåt.

Att arbetsdagarna förkortats en aning till klockan tre, beror på att Joakim Åhlund blivit pappa igen.

– Det är helt underbart, jag är så glad och tacksam för det. Jag har ju fått barnbarn också, så jag är farfar och nybliven farsa. Och de båda barnen är så gulliga tillsammans, så glad för det.

Den här gången upplever han faderskapet med ett helt annat lugn, mycket mindre stress.

– Jag kan nästan få som ett sting av dåligt samvete när jag tänker hur jag var när jag var ung farsa. Fan, de fick inte ta del av att jag var chill... men det kanske fanns andra fördelar.

– Men jag önskar ju på ett sätt att jag kunde gett mina andra barn det där lugnet. Man får göra det man kan. Jag har försökt göra andra grejer.

Och med det egna föräldraskapet kommer också insikterna och förståelsen för sina egna föräldrar och vad de gjorde och inte gjorde.

– Man känner ju det när man själv blir förälder – ►►►

Teddybears-huvudet är enligt Joakim Åhlund oerhört obehagligt att ha på sig - wobblig, varmt, man ser dåligt genom det, hör de andra i bandet dåligt. Det huvud han har under armen är utranget och sprucket. Senast han hade huvudet på sig var konserten på Stockholms Kulturfestival på Gustav Adolfs torg för två år sedan.

nu fattar jag er, det var inte så jävla enkelt det här. Jag är inte mer felfri än vad de var.

Terapin har också hjälp till med förståelse och insikter.

– Men jag går inte längre. Gick i säker tio-femton år, det var svinbra för mig, viktigt för mig.

För tillfället läser Joakim Åhlund tre böcker – en biografi om Nico, en om det tyska experimentella rockbandet CAN samt *Sonic Life* om och av Sonic Youths gitarrist Thurston Moore. Han har precis kommit i gång med läsandet igen efter den första småbarnsperioden då ögonen inte orkar många meningar, när tiden väl finns att läsa en bok.

Han läser ganska brett – poesi, romaner, biografier.

– Minst av allt läser jag poesi. Jag försöker läsa det, försöka få inspiration från det, men jag är fortfarande dålig på det. Jag köpte precis en trave med tidiga Lars Norén-böcker, poesi, och försöker hitta nåt i det som jag ska gilla, och fatta. En del där är bra.

– Jag gillar Charles Bukowskis poesi, tycker han är en grym poet. Utan snack min favorit, men många avfärdar honom som en gymnasial snuskförfattare. Han har alltid så otroligt snygga titlar på sina böcker – *The Days Run Away Like Wild Horses Over The Hills* till exempel.

Joakim Åhlund är inte så dålig på titlar själv.

– Det är kul att sätta titlar på instrumentala låtar tycker jag, det är det enda ordet du får med dig, resten är bara musiken. Jag försöker skapa nån bild som ska sätta i gång nån rörelse i huvet på folk när de hör det, men inte begränsa dem.

Han berättar om Pauline Anna Strom, en blind avantgardemusiker som bland annat gjort en låt som heter "Rain on Ancient Quays".

– Hon har föreställt sig hamnen i Alexandria och kajerna där, och hennes musik – glittriga delay-syntar – är regnet som faller där på kajen och stenarna i en uråldrig gammal stad.

– Det får inte slå över och bli pretentiöst, det är en smal balansgång.

På hans och Jockum Nordströms senaste skiva *Sköldpaddson* finns en låt med titeln "Apoteket Jävulen".

– Det är gammal Stockholmslang för Systembolaget. Men det är egentligen mycket roligare om man inte vet om det för Apoteket Jävulen ger mycket roligare bilder i huvet än Systembolaget gör, det känns så oglamoröst – Apoteket Jävulen... jag får Bulgakov-feeling, den stämningen,

”Jag är musiker, men jag kan bara spela mina egna låtar... det är också rätt så... Vad fan är det för person?”

”Mästaren och Margarita”-associationer.

På den gröna parkas han brukar ha på sig – ”förr hade jag den alltid, nu är det inte lika strikt” – när han spelar live med Les Big Byrd, finns två påsydda patches med olika ansikten. Estetiken med patches är tagen från mods.

– Den ena är George Orwell, den andre är Robert Anton Wilson. Han är en amerikansk författare, skrev *Illuminatus!* och *Schrödingers Katt*-trilogin bland annat. Jag har läst honom, det är helt sjuka böcker, han är anarkist och dåre, flumfilosof och undergroundinfluens, typ. KLF var inspirerade av honom.

Klockan slår förskolehämtning.

Joakim Åhlund pratade precis om att han inte kan lära sig spela andras låtar. Han skulle vilja kunna några Beatles-låtar, till exempel.

– Så fort jag sätter mig med en gitarr i händerna... min hjärna, jag kan inte fokusera så länge på att lära mig nåt, börjar driva i väg i tankarna, börjar hitta på nåt. Flumma i väg.

Han är glad att han har det ena, att man inte kan få allt.

– Om jag var tvungen att välja, hellre ha det jag har – att jag kan hitta på saker – än att jag kan lära mig Beatles-låtar. Men det hade varit lite kul att kunna nån. Sjunga och spela nån.

Han rycker på axlarna över det lite absurda i om någon han inte känner skulle fråga vad han gör, han svarar musiker, blir ombedd att spela nåt. Och inte kan det.

– Fuck you, du är inte musiker.

Han skrattar till.

– Jag är musiker, men jag kan bara spela mina egna låtar... det är också rätt så... Vad fan är det för person? Tänk om jag vore rörmokare: ”Jag är rörmokare, men jag kan bara laga en viss typ av kranar hemma hos mig själv”. ■

Studio

■ Tidigare har bland annat Jockum Nordström haft sin konstnärsateljé i det som i dag är studio. Eftersom han gör så många olika saker där – spelar in egen musik ensam, producerar andra, repar med band, spelar in andra artister – så går mycket tid åt till att plocka undan och hålla ordning, se till att alla saker ligger där de ska. Och rigga i ordning instrumentering till nästa projekt. Han gillar gamla bandekon och rörförstärkare och gitarrer i så kallad raindrop-modell.

Illustration: LO

POLISENS TILLGÄNGLIGHET

Undertecknad hade för avsikt att anmäla urkundsförfalskning av undertecknads namnteckning. Det visade vara svårt att i vår huvudstad Stockholm genomföra detta.

Då jag, eftersom jag säljer Situation Sthlm och tvärs emot redaktionen är det en skylt på fasaden som anger "Polis" så gick jag med spänstiga steg gentemot porten men möttes av det dystra beskedet "Endast passutlämning" och en hänvisning till Klarabergsviadukten. Jag begav mig glatt dit men skakade på huvudet, vad håller dom på med, tänkte jag för mig själv. Det blev värre...

Jag kommer fram till denna polisstation på Klarabergsviadukten men möts av en skylt: "Öppettider: tisdagar: 10.00-16.00, torsdagar: 10.00-16.00".

Tja, jag trodde i min enfald att polisen var till för allmänheten men så verkar det inte vara, nej man måste bege sig till Kungsholmen, vart fan ligger det tänkte jag som inflyttad värmlänning. Är det mot Slottet eller? Jag tog mig till Slottet, många poliser var där. Det var ju kungens födelsedag men alla negligerade mig.

Suck, jag tog fram telefonen och googlade, AI i all ära eller är SL:s skyltning mindre genomtänkt... hur som helst så kom jag fram till Rådhusets tunnelbanestation, tydligt skyltat "Polisstation" med en pil som angav riktningen. Äntligen framme, tänkte ta en kölapp men något var fel kände jag instinktivt: "Endast pass". Jag vände mig om. "Information". Gick fram till luckan och förklarade mitt ärende, "Nej det är inte här, du får gå till polisen". (Polis, polis, potatisgris tänkte jag för mig

själv). "Hur tar jag mig dit då?". Hon svarade: "Gå ut, ta till höger och när du kommer fram till korsningen tar du höger igen, gå rakt fram och i nästa korsning tar du höger igen, när du ser en trappa går du ner för den och då är du framme, det är inte svårt att hitta.

Jag är tvungen att instämma i påståendet att det är enkelt att hitta en polisstation. Men att göra en anmälan är svårt, mycket svårare än du tror.

Tony

SORGEN OCH KATTEN

Vi var vi. Sen vi igen. Men den här gången är "vi" ingen man, utan katten som kommit fram. Hon sover med mig varje natt. Hon liksom klappar mig med

tassen på min kind på morgonen då hon vill ha mat. Hon är en angora, men inte helt utan halvt kan jag tänka mig. Så gullig och trogen och hungrig nästan jämt.

Hon äter ofta. Och det är klart hon får. Så nu börjar hon växa till sig. Hon är ett år till våren. Det har ju varit jobbigt med Ronny men sorgen avtar. Visst tänker jag på honom, går och tänder ljus. Men det har absolut inte varit lätt.

Lena Frei

FÖLJ OSS PÅ
INSTAGRAM

@situationsthlm

JAG VET VAD JAG SER

*Jag vet bara vad jag ser och hör,
artiklar och inslag om små barn,
om barnhem som inte fungerar,
om att kasta granater mot en byggnad i ett annat land,
protestera mot att födas av någon annans hand.
Att inte ha en framtid, bara krav,
att föda andra i det hav
där småbarn är hajars byte och vuxnas sexualitet är
satans lyte.*

Jag vet vad jag ser och hör.

Barn är barn, ingen handelsvara, utan föräldrars val.

LO

FLICKAN OCH GIRAFFEN

Jag såg en flicka med sin pappa utanför ett skyltfönster till en leksaksaffär.

Han frågade, "vilken leksak ville du ha?". Flickan velade och skruvade på sig blygt, pekade på den största och dyraste leksaken i fönstret, en mjukisgiraff på nära en meter. "Då får du den", sa pappan och de antrade affären. Efter ett tag kliver affärsbiträdet upp bland arrangemanget av leksaker i fönstret och plockar bort giraffen och flamingon blir ensam kvar.

Flickan såg nöjd ut när hon gick därifrån med giraffen i famnen.

LO

Illustration: Marilyn Winter

Text **Maria Hagström**
Foto **Martina Holmberg**

BOSTAD FÖRST

För människor som levt länge i hemlöshet har Bostad först blivit en väg till stabilitet. Nu har modellen, där en egen lägenhet går före krav på drogfrihet och skuldfrihet, funnits i tio år i Stockholm. Resultaten är goda, men det finns utmaningar. Gamla arbetssätt är svåra att rucka på.

Ditte Leth Nielsen skivar en banan över ostkakan och dukar fram servisen hon fått av sin mamma.

– Jag tycker om att få besök. Jag är stolt över mitt hem.

Hon har bott tre år i sin Bostad först-lägenhet, en tvåa i Sättra. Hon visar runt bland second hand-fynd och bilder på barn och barnbarn.

– Nu kan jag bjuda hem dem, det känns fantastiskt. Det är som natt och dag jämfört med när jag inte hade en lägenhet.

Hon säger att hon gjort en lite annan resa än många som haft drogberoende.

– Jag började ganska sent. Jag var tjugosju år och det var en slump att det blev heroin. Jag ville bli av med känslan av att det hela tiden pågick för mycket i mitt huvud. I dag får jag substitut, går jag på ”teamet” och förra året fick jag adhd-diagnos.

Överallt i lägenheten finns växter, många uppdrivna från små sticklingar. En gång i tiden hade hon en blomsteraffär på Folkungagatan.

– Det växer fint här, men där jag bodde innan klarade inte en enda blomma sig. Det var för mörkt och murrigt.

Det var en så kallad träningslägenhet som hon flyttade in i ”direkt från gatan”. Men hon vantrivdes, bland annat på grund av att hon kände sig trakasserad av grannar.

– Jag blev psykiskt nedkörd. Till slut ringde jag soc och bara väste: ”Jag måste härifrån, annars går jag under”.

Bostad först-lägenheten i Sättra kändes direkt annorlunda.

– Här var det lugn och ro. Grannarna är snälla och hjälpsamma. Jag mår dubbelt så bra nu. Stödet jag får via Bostad först betyder också allt för mig, eftersom jag har haft jättesvårt med papper och myndighetskontakter.

Ijuni har Bostad först funnits permanent i Stockholms stad i tio år.

Modellen bygger på att människor i hemlöshet får en lägenhet, utan krav på till exempel drogfrihet, för att få en trygghet och lättare kunna förändra annat i sitt liv. De kan få omfattande stöd av sin case manager.

År 2016 fanns 25 hyresgäster, i dag är de omkring 160. Utöver dem har ett 50-tal personer tagit över förstahandskontrakten.

Det finns också de som inte har bott kvar, oftast på grund av störningar. Vissa har kommit tillbaka. Inom Bostad först kan människor få fler chanser.

Men de flesta bor fortfarande kvar efter ett år – 75 procent.

– Det tycker jag är bra resultat med tanke på målgruppen. Många har levt länge i hemlöshet och har komplexa stödbehov, säger enhetschef Ninja Larsson och lägger till att resultaten kunde vara ännu bättre om de hade någon form av samverkan med regionen kring psykisk och fysisk ohälsa.

Tioårsjubileet ska nu uppmärksammas med event och en bok, men Ninja Larsson vill inte kalla det ett ”firande”.

– Vi har funnits i tio år, varit engagerade i forskningsprojekt och den nationella utvecklingen. En känsla av att stå på barrikaden. Samtidigt känner jag ambivalens inför att det är så illa ställt med våra hyresgäster när de kommer till oss. Därför vill jag kanske inte fira, utan mer uppmärksamma att det går att göra ett gott arbete. Och att vi skulle behöva göra mer av det.

Hon beskriver det som ett systemskifte som går trögt.

– Man pratar fortfarande om Bostad först som nåt nytt. Det visar hur svårt det är att förändra arbetssätt, särskilt när man utmanar metoder som är djupt rotade.

Modellen går tvärt emot den traditionella boendetrappan, där människor tränas att bo

För Ditte Leth Nielsen betyder det mycket att ha en lägenhet hon trivs i, efter flera år i hemlöshet. Hon är stolt över vad hon åstadkommit och hoppas få ta över kontraktet så småningom.

**”NU KAN JAG
BJUDA HEM
BARNBARNEN,
DET KÄNNES
FANTASTISKT.”**

och kvalificerar sig till boendeformer stegvis via akutboenden och tillfälliga lägenheter.

Längst upp finns slutmålet: ett eget kontrakt.

Många faller tillbaka och får börja om. I en Bostad först-lägenhet bor en person i stället kvar så länge hyreslagen följs. Forskning visar att det ger ökad bostadsstabilitet, bättre livskvalitet och minskat substansbruk och behov av sjukvård.

År 2022 antog Sverige en nationell hemlöshetsstrategi. Ett av målen är att kommuner ska använda Bostad först-modellen. Marcus Knutagård, professor vid Malmö universitet, följer nu hur trogna kommuner är Bostad först-modellen, och hur det blir hållbart över tid.

– Vi vill se i vilken mån en evidensbaserad modell stannar kvar. Bostad först kanske inte implementeras eller blir bara en liten ö i verksamheten.

Enligt Marcus Knutagård saknar Sverige en mer integrerad strategi, likt Finland, där det finns fokus på bostadsbyggande och mer samarbete mellan olika aktörer för att lösa bostadssituationen.

– I Sverige har uppdraget mer varit att lösa en hemlöshetsituation och att fylla olika platser på boenden, än att få ut personen ur hemlöshet.

Ninja Larsson önskar att synsättet – egenmakt, skadereducering, återhämtning, utan moralism och straff – ska få större genomslag även utanför Bostad först. Inte bara bli den där lilla ön bland andra.

– Att man faktiskt på riktigt tänker att lever man i hemlöshet så behöver man en bostad.

Ninja Larsson anser, trots utmaningarna, att det är en modell som ligger i tiden.

– Vi ser det i andra strömningar i samhället, till exempel samsjuklighetsutredningen och hemlöshetsstrategin. Men det finns

också oroväckande tendenser – signaler om högre kravställning och hårdare tag mot dem som redan har det svårt.

I en lokal på Malmskillnadsgatan har verksamheten Mallis öppnat för dagen. Några sitter och dricker kaffe och i ett annat rum målar en kvinna gipshänder som ska bli ett konstverk till Bostad först-kontoret.

Genom dörren kommer en Situation Sthlm-säljare som ska träffa sin case manager. Hon vill vara anonym, vi kan kalla henne Anna.

– Jag vill inte dra till mig det förflutna, att de söker upp mig.

Mallis, ett samarbete mellan Bostad först och föreningen Street Minds, startade efter att hyresgäster efterfrågat något att göra på dagarna.

– Om man inte är redo för arbetslivet, ►►►

men behöver en social trygghet och sysselsättning, eller om man lämnat nåt bakom sig och behöver nåt nytt, då är det här nånstans att börja. Så att man inte bara är hemma och fastnar där, säger Anna.

För någon som levt länge i hemlöshet kan en lägenhet vara en stor omställning, som inte enbart är positiv.

– Man kan känna sig ensam. Då kan man behöva hitta intressen eller socialisera sig, säger Ebunola Samba, arbetsledare på Mallis.

Här hjälps de åt att laga mat och det finns kreativa aktiviteter som skrivargrupp och teater.

– Det kan vara bra för välmåendet att göra nåt kreativt. Också kul att testa nåt nytt eller se hur man utvecklas, säger Ebunola Samba.

När Anna valde att ansöka om Bostad först fick hon snabbt sin etta.

– Jag ville ha Bostad först för att få en trygg lägenhet, porttelefon och grannar som går till jobbet varje morgon. Jag klarar inte att leva bostadslös, avskyr den livsstilen. Jag vill ha ett rent samvete och inte behöva göra fel på vintern för att inte frysa ihjäl, som att ta sig in på ställen och bli utjagad av polisen.

Anna trivs i sin lägenhet, men det gör inte Situation Sthlm-säljaren Chris Löfgren som har bott i sin etta i åtta år.

– Innan dess bodde jag på Västberga boende med över sjuttio andra män. När jag flyttade in i lägenheten blev det väldigt ensamt. Jag kände bara knarkare och kunde inte ta hem dem, för då visste jag att det kan

**”DET KAN VARA
BRA FÖR VÄLMÅ-
ENDET ATT GÖRA
NÅGOT KREATIVT.”**

Ebunola Samba är arbetsledare på Mallis, som startades efter att Bostad först-hyresgäster efterfrågade något att göra på dagarna. Här kan de delta i olika kreativa aktiviteter.

Ove Larsson bor i en Bostad först-lägenhet och är serviceassistent på Mallis. Det ger honom mål och mening. Han välkomnar nya personer, håller rent, gör något kreativt. Den här morgonen skär han ut lönnfack i en bok.

Metoden introducerades i början av 1990-talet i USA och bygger på några principer:

- Bostad är en mänsklig rättighet
- Rätten till val och självbestämmande.
- Aktivt engagemang utan tvång och fostran.
- Deltagarstyrt stöd utifrån individens styrkor, behov och mål
- Stöd baseras på skademinskning och fokuserar på återhämtning.

- Bostad först i Stockholms stad blev permanent verksamhet 2016. Dessförinnan, med start 2010, var det ett projekt tillsammans med Stockholms Stadsmission.
- Bostadsförmedlingen lämnar varje år lägenheter från de tre allmännyttiga bostadsbolagen. De är spridda över staden, men hyrorna får inte vara för höga. Nyproduktion går därför bort.

- I Stockholms län har 12 av 26 kommuner fått statsbidrag för att starta, utöka eller förbättra metoden, bland annat Botkyrka, Haninge och Södertälje.
- Frälsningsarméns nystartade "Hedvig - Bostad först" erbjuder lägenheter till ensamstående kvinnor, med eller utan barn, som till exempel bor på vandrarhem eller ska flytta ut från skyddat boende.
- Stockholms Stadsmissions Bostad först erbjuder personer i långvarig hemlöshet en lägenhet med stöd. Placering sker via socialtjänsten. Lägenheterna finns hos privata hyresvärdar i länet.

sluta med att jag inte kunde bo kvar. Som tur var träffade jag Victoria. Hade jag inte gjort det vette fan – jag var självmordsbenägen innan.

Efter att Victoria Berggren flyttat in började han må bättre. Hon är inte inskriven i Bostad först, men säger att case managern har fått henne på halsen också.

– Han har verkligen ställt upp för mig med, fast han inte behöver.

Men lägenheten är liten och kall, och saknar portkod. Dessutom finns en hotbild. Victoria Berggren har ansökt om att få en Bostad först-lägenhet, men fått avslag.

– Eftersom jag har fått bo hos Chris menar soc att jag har en lägenhet. Men jag är skriven hos Situation Sthlm.

Chris Löfgren har i sin tur bett att få byta till en tvåa på en annan plats, men nekats.

Enligt Ninja Larsson finns det möjlighet att byta lägenhet inom Bostad först, flera har gjort det, men det är den handläggande socialsekreteraren som fattar beslut.

– Den myndighetsutövande delen av socialtjänsten behöver vara med på det.

Chris Löfgren säger att han fått höra att han måste bli skuldfri innan det kan bli aktuellt för honom att ta över ett förstahandskontrakt.

– Det kommer han inte bli innan sin död, påpekar Victoria Berggren.

Ninja Larsson uppger att skulder inte automatiskt behöver vara ett hinder. Det ska istället handla mer om hur man sköter eko-

nomin, till exempel betalar av på skulder eller påbörjat skuldsanering, och hur man vårdar lägenheten. En hyresgäst ska också ha bott i lägenheten i minst två år utan störningar.

– Det är inte heller alla som vill ta över kontrakten. Det finns nån typ av institutionalisering, att man inte är trygg. Det är förstäligt och enligt modellens grundprinciper ska man få stöd så länge man vill och behöver.

Ditte Leth Nielsen släpper in katten Nisse och håller upp mat i kattskålen.

Hon lever fortfarande med små marginaler och betalar av skulder. Hon vill visa Stockholms hem att hon tagit tag i dem, för att i framtiden få ta över kontraktet. Då hoppas hon också få lägenheten renoverad. Hon visar stora håli i parketten som hon täckt med mattor.

– Jag tror jag förstår hur bostadsbolagen resonerar. En flyttar in, kanske inte grejar att bo kvar och sen kommer en ny som sliter på lägenheten. Då väntar de med renovering tills de vet att nån stannar.

Men här har hon blivit kvar, trots ett tidigt klagomål från en granne när en bekant suttit i trapphuset.

– I Bostad först finns möjligheter att göra bort sig. Då har man fortfarande chans att bo kvar. Det har jag tänkt göra livet ut. ■

Forskning. Skulder låser kvar människor i fattigdom. Krav stoppar skuldsanering.

STORASKULDER HOS Kronofogden förstärker social utsatthet och låser in människor i fattigdom, visar en ny rapport. Personer som fått en inkomst och slutat skuldsätta sig kan ändå hindras från att få skuldsanering, när deras liv inte bedöms vara i social balans.

– De låses in i ett fattigdomssystem och det finns ingen väg ut, säger Gustav Johed, forskare vid Stockholms universitet.

Rapporten ”Först ett socialt liv i balans, sen en budget i balans” bygger på ett längre forsknings-

projekt där Gustav Johed följt människor som lever i social och ekonomisk utsatthet. Många har erfarenhet av hemlöshet, alkohol- och drogberoende och långvarig kontakt med socialtjänsten. Flera är så kallade evighetsgäldenärer som funnits i Kronofogdens register i över 20 år. I Sverige finns det nästan 100 000 evighetsgäldenärer.

– Det finns ingen reell chans att de nånsin ska bli skuldfria. De kan ha en viss inkomst eller bidrag, sköter sin ekonomi och

kan ha fått bostad, till exempel via Bostad först. Jämfört med när de hade det som tuffast har de tagit enorma steg. De har kämpat sig upp, men skulderna hindrar dem från att komma vidare och få ett bättre liv.

Gustav Johed

Skulder kan leda till att möjligheten att få ett vanligt hyreskontrakt är liten och vissa hänvisas till andrahandslägenheter med hög hyra. Och för den som ökar sin inkomst går ökningen till utmätning. Skulden minskar oftast ändå inte, på grund av räntan.

– De kommer aldrig över existensminimum. Det drabbar de människor som står längst ifrån arbetsmarknaden eller har lägst inkomst och som ändrar sin inkomst mest. Människor som levt hemlösa, försörjt sig på brott eller prostitution och som sen skapat sig jobbtillfällen, nekades först skuldsanering på grund av substansbruk och sen utmäts deras nya lön.

För att få skuldsanering krävs bland annat att personen bedöms sakna möjlighet att betala tillbaka inom överskådlig tid. Det kriteriet uppfyller de flesta i studien, enligt Gustav Johed. Men det finns också andra krav.

– Man ska ha ett liv i relativ balans. Fast inkomst, bostad och vara fri från substansbruk. Det blir ett krav på social ordning och reda, som kan vara svårt att uppfylla. Ansökan kan avslås på grund av droger eller att man lever i en våldsam relation. Jag

JOHAN OLSSON

”Det blir ett krav på social ordning och reda, som kan vara svårt att uppfylla.”

förstår hur man tänker, men det blir åt skogen fel.

Han menar att fokus hamnar på människors sociala situation snarare än på deras ekonomiska beteende.

– Som jag ser det borde det vara tvärtom.

RAPPORTEN RIKTAR OCKSÅ kritik mot att skulder inte uppmärksammas tillräckligt tidigt inom socialtjänsten.

– Missar man dem under lång tid växer de sig större, säger Gustav Johed.

Flera av personerna han följt hade haft kontakt med socialtjänsten under många år, men deras skulder uppmärksammades inte, eller för sent.

Enligt Gustav Johed präglas debatten ofta av föreställningar om överkonsumtion, men det stämmer dåligt på människorna i hans studie.

– I grunden handlar det om fattigdom och social utsatthet.

Han tycker också att synen på skuld behöver förändras.

– Många säger att människor ska göra rätt för sig. Men i princip alla i Sverige är skuldsatta, till exempel genom bostadslån. De får avdrag på räntan. Staten subventionerar en viss livsstil. Om vi skulle säga att de skulle betala sina skulder innan året är slut, klarar de inte det. I en marknadsekonomi är grunden att vissa inte kommer att kunna betala tillbaka allt. Men här låser man in några. ■

SKULDSANERING

■ **Skuldsanering innebär att man betalar enligt en betalningsplan och lever på existensminimum i fem år – resten av inkomsten går till att betala skulden. Därefter är man skuldfri.**

■ **Under förra året ansökte 33 469 personer om skuldsanering. 43 procent beviljades skuldsanering.**

■ **Regeringen tillsatte i fjol en utredning som ska lämna förslag på åtgärder för att minska överskuldssättningen.**

"Nu är jag helt skuldfri"

Situation Sthlm-säljaren Johan Löfgren var en så kallad evighetsgäldenär. Han började "samla på sig" skulder på 90-talet. De växte över tid och till slut var de på några hundra tusen kronor.

– Jag tillhörde Enheten för hemlösa. Där träffade jag en budget- och skuldrådgivare som låg på om att fixa skuldsanering.

Ansökan beviljades för fem år sedan.

– Då ansökte jag om ett abonnemang på telefonen och det gick igenom direkt. Tidigare hade samma företag nobbat mig.

Johan Löfgrens nya socialassistent, som han fick när han flyttade till en

Johan Löfgren.

NARLA HAGSTRÖM

lägenhet via Bostadsförmedlingen, blev förvånad när han fick höra om skuldsaneringen.

– Han tyckte att det var bra att jag lyckades, men att det var konstigt att jag hade fått det, eftersom jag inte var aktuell för nån behandling då.

Ekonomiskt blev det ingen större skillnad för honom under de fem åren.

– Jag hade socialbidrag, så det har bara varit som vanligt. Jag levde ju redan innan på existensminimum.

För en vecka sedan fick Johan Löfgren ett brev. Skuldsaneringen var avslutad.

– Nu är jag helt skuldfri. Det känns bra förstås. Det kommer inte ske igen.

Ny bok skildrar sekelskiftets hemlöshet

Hur ett samhälle behandlar människor i hemlöshet och fattigdom säger något om samhället i stort, menar den tidigare psykiatern och socialläkaren Jan Halldin, aktuell med boken *Att överleva på samhällets botten*.

– Jag tycker att den visar att det personliga mötet med hemlösa människor är viktigt. Inte enbart dataundersökningar och register.

I boken skildrar han situationen runt sekelskiftet 1900 i Stockholm, Paris och London.

Bland annat skriver han om Elisabeth Stride, seriemördaren "Jack the Ripper's" tredje offer, och om författaren Ivar Lo-Johanssons upplevelser av fattigdom i Paris.

I Stockholm skriver han bland

annat om fattigläkaren Andrew Alfvén, som tillsammans med flera andra män undersökte förhållandena på härbärgen och ungarlars-hotell 1912-1913.

– Förhållandena i Stockholm var svåra. De bildade en förening och drev härbärgen för män.

Arbetet fortsatte i flera decennier, bland annat med åtgärder mot smittspridning. De ansåg att sjukvård ska finnas nära människor i hemlöshet.

Jan Halldin tycker att liknande arbetssätt behövs även i dag.

– Jag skulle vilja se att socialläkarna kommer tillbaka i socialmedicinska team. Att det blir mer sammanhållna insatser inom samma organisation.

Gemensamt upprop om psykisk ohälsa och fattigdom

Bland personer med psykisk ohälsa i Sverige har 20 procent svårt att klara löpande utgifter, visar en undersökning från RSMH, Riksförbundet för Social och Mental hälsa. En medlemsenkät visar också att var tredje medlem har avstått från nödvän-

diga läkemedel det senaste året. Nästan hälften har inte haft råd att köpa mat. Liknande erfarenheter finns hos organisationerna NSPH och Mind. Nu lanserar de det gemensamma uppropet "Att må dåligt ska inte kosta allt" för att få till en politisk förändring.

200

fler hushåll i Stockholms stad fick ekonomiskt bistånd under 2025 jämfört med 2024. Orsaken bedöms vara lågkonjunkturen. Totalt var det 12 030 hushåll. Men historiskt sett är antalet lågt.

36

procent av ensamstående föräldrar är oroliga att bli bostadslösa, 29 procent har inte råd med den mat de vill äta, enligt Frälsningsarméns enkät.

ORD FRÅN GATAN

"Fick gå före kön på Café Opera, i dag kommer jag knappt in på en pizzeria här i Rågsved."

Dag Rejving – den enda som sålde samtliga nummer av Situation Sthlm fram till han avled 2024 – reflekterar i # 275, september 2020, över hur livet var innan han blev hemlös.

HALLÅ

Lägesrapport från en säljare

NOSSIO NYHO

Julia Cheutchenko har ibland med "Med egna ord"-boken som hon också säljer tillsammans med tidningen.

"Har varit drogfri i åtta månader"

Julia Cheutchenko har snart varit drogfri i åtta månader. Att sälja tidningen hjälper henne att hålla sig borta från vissa platser i stan.

Du säljer inte bara vid Tekniska högskolan?

– Nej, jag säljer lite överallt. Ikea också, gick så där, Karlaplan gick inte

bra i dag, men det kan va vädret, att det är en vecka kvar till lön eller att tidningen legat ute ett tag.

– Jag började sälja ganska sent, i december förra året, men jag har känt till tidningen länge. Jag har legat ganska lågt, bött på ett stödboende i Nynäs-hamn, inte sålt så jättemycket, jag kom tillbaka igen för nån månad sen.

Så du har inte varit så mycket i stan?

– Nej, precis, jag har bött där,

drogfritt. Jag har flyttat därifrån nu.

Hur är tillvaron i Stockholm?

– Det är ok. Jag försöker undvika vissa platser, för jag är ju drogfri nu och har snart varit det i åtta månader. Så tidningen blir en bra grej.

– Oftast träffar jag jättetrevliga människor, men ibland känner jag mig missdömd, människor går förbi och tittar inte ens på mig.

ULF STOLT

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

"Jag var disträ när jag köpte tidningen så jag vill genom detta sms säga – bra jobbat att stå på plats och jobba på morgonen."

"Tack för tips på mormorsrutor. Ha en fin dag."

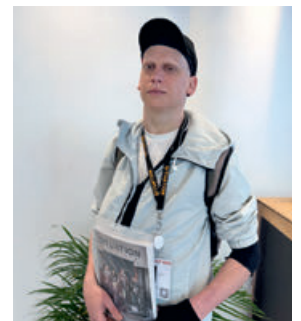
"Har köpt av dig några gånger och uppskattar ditt alltid så trevliga bemötande."

"Nu kan jag njuta av en tidning av människors livshistorier, perspektiv och sanning."

"Tre timmar på tåget gjorde att jag hann läsa hela tidningen."

"Tack för att du lyssnade på mig när jag delade om att jag går igenom en skilsmässa."

Alla svar förmedlas till respektive säljare.

Säljaren **Orestis** tackar för köpen den här månaden och ser fram emot nästa månads försäljning.

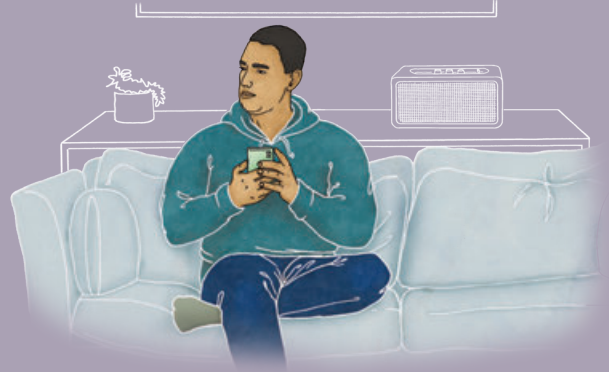
DIGITAL UTSTÄLLNING

Den tänkande handen

H.M. KONUNGENS STIPENDIETÄVLING
FÖR UNGA TECKNARE

2026

VÅRUTSTÄLLNING
Kungligaslotten.se
23 APRIL – 23 JUNI

Vi lyssnar om du vill berätta

Stödlinjen för män ger stöd till dig som utsatts för våld i en nära relation eller sexuella övergrepp. Alla oavsett ålder kan kontakta oss och du är anonym.

Chatta eller ring

stodlinjenforman.se

020-80 80 80

020-808080
Stödlinjen för män

Vi lyssnar om du vill berätta

Kvinnofridslinjen ger stöd till dig som utsatts för fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld. Alla oavsett ålder kan kontakta oss och du är anonym.

Chatta eller ring

kvinnofridslinjen.se

116 016

116 016
Kvinnofridslinjen

NYFORS VÄXER!

Just nu söker vi flera nya profiler till vårt team på NYFORS. Vill du vara med och utveckla framtidens fiberteknologi?

NYFORS är ett svenskt högteknologiskt företag specialiserat på avancerad glasbearbetning och fiberoptiska lösningar för den globala fiber- och fotonikindustrin.

Med innovation, precision och kvalitet i fokus utvecklar vi utrustning och teknik som används av ledande aktörer världen över. Hos oss blir du en del av ett engagerat team där teknik, kreativitet och framtidens lösningar möts varje dag.

Läs mer & ansök

www.nyfors.com

NYFORS®

Företagsprenumeration

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på den här sidan? Kontakta oss:

HERMAN SUNDGREN
Tel: 08-545 953 94
Mejl: herman@situationsthlm.se

3d0 arkitekter ab

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHS MINNE

JÖRGENSENS RÖR AB

RAMBOLL

Tapwell

Stockholmshem

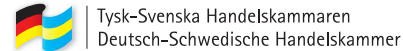
TURLOCKS MÅLERI

SANDART

upsales

Vasakronan

vesterlins

LAMIA KARIC

OLGA MYKO

”Nån slags melankoli måste jag ha i musiken”

Olga Myko har på kort tid slagit igenom både på hemmaplan och internationellt. Nu är hon aktuell med sin andra ep.

MUSIK Det har bara hunnit gå ett drygt år sedan 26-åriga Olga Myko debuterade med sin första singel. Under den tiden har hon att både hunnit släppa en ep och nomineras till en Grammis för årets alternativa pop. Karriären tog fart på riktigt när låten “Use

me” släpptes i augusti och fick global spridning tack vare Tiktok.

– Jag har haft lite svårt att ta in allting, helt ärligt, men nu har det verkligen börjat sjunka in. Det är klart att man har haft lite “freakouts” i början och undrat om man är redo för det här, men nu känns det mest kul och spännande.

Även om rollen som artist är ny för Olga Myko är hon ingen direkt nykomling i branschen.

Bakom sig har hon flera år av låtskrivande åt andra artister, bland annat Tjuvjakt, Namasenda och Icona Pop.

– Det är fruktansvärt kul att skriva åt andra, men jag tycker att mitt eget projekt är roligast.

OLGA MYKO VÄXTE upp med två violinister till föräldrar. I tidig ålder började även hon spela fiol, vilket senare ledde vidare till låtskrivande. Som tonåring

gick hon på musikgymnasiet Rytmus, och sökte efter det in till låtskrivarutbildningen på Musikmakarna. Där fick hon kontakter in i musikindustrin och började jobba med andra artister. Men det var ingen självklarhet att hon själv skulle ställa sig på scenen.

– Jag kunde inte se mig själv som artist, men sen började jag skriva musik som jag inte ville ge bort till nån annan. Innerst inne har jag nog alltid vetat att jag ville vara artist, men jag hade inte hittat en genre som kändes som jag. Så fort jag hittade det så började det kännas självklart, säger hon.

Hon beskriver sitt sound som alternativ pop med elektroniska inslag. Texterna är öppenhjärtligt rättframma och har gjort att musiken slagit an hos en publik av unga tjejer. Stilen känns igen på hennes andra ep “How dare you tryna love me” som släpps den 2 juni, men nu är sinnesstämningen lite lättare.

– Nån slags melankoli känner jag att jag måste ha i musiken. Jag är en väldigt känslomässig person och för mig är det lättare att skriva om jobbiga känslor, men det är definitivt mycket mer glad musik på den här ep:n.

Nu arbetar Olga Myko på vad som kan bli hennes debutalbum, men innan dess har hon flera spelningar i Europa. Dessutom har hon nyligen skrivit på ett skivkontrakt, efter att hittills ha släppt sin musik independent för att behålla den kreativa kontrollen.

– Jag signade faktiskt igår med Atlantic UK, det känns skitkul. Vi har väldigt mycket tillit till varandra, så magkänslan är på topp.

EMMA THIMGREN

I föreställningen **In memoriam** rivs den klassiska scenlösningen upp. Teatern utspelar sig inte framför publiken, utan mitt i den.

Genom sång, dans och parallella spelplatser får publiken kliva rakt in i berättelsen och tvingas ta ställning. Pjäsen är skapad av och för unga och handlar om vänskap, kontroll som brister och vem som har rätt att tala. Premiär på Hellasgården 6 juni, spelas till 14 juni.

FREDRIK ANDERSSON

15 år har frilansfotograf Nina Varumo följt vardagen i östlaestadianska församlingen i Tornedalen. Bilderna visas i utställningen "I väntan på himmelriket" på Nordiska museet. Den västlaestadianska församlingen i Knivsta är den snabbaste växande församlingen i Sverige.

Nazitysklands legation på Blasieholmen, Stockholm, våren 1945. Flaggan vajar på halv stång efter nyheten om Hitlers död.

LENNART APPELBERG/STADSMUSEET

Förintelsens spår i stadsrummet

I stadsvandringen "Bland flyktingar och nazister" får besökare en inblick i Förintelsens historia i Stockholm.

HISTORIA Det statliga museet Sveriges museum om förintelsen öppnade för tre år sedan i Stockholm och jobbar för att föra vidare minnet av Förintelsen. Nu introducerar de en stadsvandring, vars syfte är att uppmärksamma Förintelsen spår i Stockholm.

– Vi kommer att lyfta platsers historia, personliga berättelser och människoöden kopplade till de här adresserna. Vår historia är nära i tiden, så byggnaderna finns ju ofta kvar, säger museipedagogen Angelica Ruckstuhl.

Vandringen kommer dels att

fokusera på svenska och tyska nazisters verksamhet i Stockholm, men också på det judiska arbetet med flyktinghjälp.

– Vi kommer bland annat att prata om Rafael Lemkin. Han myntade folkmordsbegreppet och var själv jude och på flykt under kriget. Han bodde i Sverige under den här perioden. Vi kommer även prata om den turistbyrå som nazisterna hade som försökte vinna opinionen i Sverige, säger Angelica Ruckstuhl.

"Bland flyktingar och nazister" hålls den 3 juni, men fler datum väntas släppas framöver. Vandringen är också kopplad till en kommande utställning som öppnar på museet i augusti.

EMMA THIMGREN

Ny lerby i Underjorden

ÅTERVINNING I det nya ateljéhuset på Magnus Ladulåsgratan som börjar ta form under marken vid Södra station ska det byggas femton ateljéer av lera, sly och återbrukat material.

Slyn kommer från röjning av träd och buskar när en väg breddats, och leran kommer från ett bygge på Årstafältet. Den ansågs dock inte som tillräckligt stabil och skulle ha körts bort som avfall.

Under försommaren kommer arbetet att fortsätta efter den workshop som lerhusbyggaren och ugnsmurarmästaren Johannes Reisterer hållit i lerklining.

ULF STOLT

Kontakta mossutstallningar.com om du är intresserad av att delta.

Yalla Rinkebys hjärtefrågor

UTSTÄLLNING Utrikesfödda kvinnor är underrepresenterade i valen, ofta befinner de sig också längre ifrån den politiska processen.

– Tidigare visste jag inte så mycket om valet. Jag brukade mest följa min man. Men nu har jag lärt mig mycket mer.

Så säger en av de deltagande kvinnorna i Yalla Rinkebys text- och fotoutställning "Mina hjärtefrågor" på Kulturhuset Stadsteatern Vällingby.

Fotograf Nanaka Adachi har under våren följt kvinnorna i Yalla Rinkeby när de genom studiebesök och samtal med varandra närmat sig den politiska processen och formulerat sina hjärtefrågor.

Utställningen öppnar 22 maj.
ULF STOLT

15

GEOLOGER PÅ FILM LEVER FARLIGT

FORSKNING Fysiker och kemister på film framställs ofta som onda eller galna. Geologer på film däremot framställs till 85 procent som goda.

Det har fyra forskare från Göteborgs universitet kommit fram till efter att ha avslutat sin femton

år långa studie, då de tittat på 141 amerikanska eller brittiska spelfilmer från 1909 till nutid, med geologer i handlingen.

– Geologen bär ofta rutig skjorta och bidrar med sin kunskap till att föra handlingen

framåt, säger Erik Sturkel, professor i tillämpad geofysik och forskningsledare för studien.

32 procent av geologerna – 69 av 202 – dör i filmerna, oftast genom mord eller på grund av geo-

logiska fenomen eller utomjordningar. 11 procent är kvinnor och det förekommer oftast geologer i drama, äventyr eller science fictionfilmer.

Forskarnas favoritfilm är *Dante's Peak*, där sju geologer medverkar.

ULF STOLT

SPÄRVÄGSMUSEET

Invigningen av Skanstullsbron. För första gången kan Stockholmare gå över bron de sett byggas under flera år.

Juni 1947. Bisvärmsexperten, danska nazister och potatishandlare.

STRAFFRÄTTSKOMMITTÉN diskuterar frågan om huruvida en läkare ska få assistera en obotligt sjuk människa till en snabb och smärtfri död. När hundra stockholmare besvarar samma fråga i en enkät i Aftonbladet svarar 68 nej, 21 ja och 11 kan inte ta ställning.

Efter en överenskommelse mellan Stockholms potatishandlare och livsmedelskommissionen, ska kilopriset på prima matpotatis i Stockholm med

förorter som högst få kosta 26 öre.

Gröndals IF är Stockholms bästa lag i fotboll efter vinst över Olympia med 3-2.

12-åriga älgkon Greta på Skansen föder två kalvar. Hon har fött 19 kalvar, varav fem par tvillingar.

Polisen jagar en man som samma natt klättrar in i två villor, en i Ålsten, en i Nockeby, iförd vit mask för ansiktet och en slokhatt nerdragen. Mannen skräms dock på flykten båda gångerna.

Engrovarbetare dör i en arbetsplatsolycka i Klara då en påkran som lyfter en cementstolpe, faller över honom. Hans arbetskamrater lägger ner jobbet för dagen.

Stockholms skolor köper konst och skulpturer för 110 000 kronor av konstnärer över hela Sverige – den största affär i svensk konst som gjorts i landet.

Ett dubbelmord i en klädbutik på Holländargatan upptäckts efter fyra eller fem dagar, då vänner

och anhöriga reagerar på att butiken är stängd. Polisen saknar motiv. Inga pengar fattas i kassan.

Skatteöverskottet i Stockholm föregående år uppgår till 4,04 miljoner.

EN MANGÅR bärsärkagång på Djurgårdsfärjan, sätter båten i gungning, slår en ordningsvakt på käken och sliter sönder en finsk sjömans kavaj. Han omhändertas av polisen när båten lägger till vid Räntmästartrappan.

Särskilt bostadstillägg för folkpensionärer i Stockholm ska börja betalas ut vid årsskiftet.

Det rings cirka 90 000 rikssamtal i Stockholm varje dag.

Provb belastningen av Skanstullsbron inledd inför öppningen 1 september. Tolv bussar och fem lastbilar testas asfaltens hållfasthet.

En konststudent från Stockholm häktas i en härva i Köpenhamn, där bland annat pass förfalskats för att hjälpa danska nazister till Argentina.

Kyrkomötet anser att morgonbönen i skolorna är en ”kulturell och moralisk front” mot den ökande spridningen av pornografi.

Avdelningschef John Preutz från Ängby fyller femtio år.

Två bisvärmare slår sig ner på Östermalm, men plockas ner av konstapel Sten Björkman, polisens bisvärmsexpert. Han plockade ner dem utan skyddsutrustning.

ULF STOLT

1998 Författaren Per Anders Fogelström avlider. De sista 34 åren bor han i vindsvåningen på Fjällgatan 30. Året efter sin död döps en terrass framför huset i hans namn.

1866 Ståndsriksdagen – adel, präster, borgare och bönder – från 1400-talet avskaffas och en tvåkammarriksdag införs, arkitekt bakom förslaget är Louis de Geer, Sveriges första statsminister.

1958 Sverige tar silver i fotbolls-VM på hemmaplan efter att ha förlorat finalen mot Brasilien på Råsunda med 5-2, med bland andra Nacka Skoglund i laget.

Louis de Geer, Sveriges första statsminister.

Ur arkivet: #268, januari 2020

I reportaget **”Slagen på gatan – mäns våld mot hemlösa kvinnor”**, berättar några av tidningens hemlösa kvinnor om mäns våld i nära relationer som de utsatts för, **Stefan Jacobsson** har gjort fyra decennier bakom skivdisken på Pet Sound och Situation Sthlm avslöjar sanningen bakom den röda lampan i Tantogranens julbelysning. **David Ärlemalm** romandebuterar med *Lite död runt ögonen*, **Susanna Risberg** jazzar runt jorden med sin gitarr och stannar till på Södermalm, **Mattias Andersson** är ny konstnärlig ledare på Dramaten, Vårsalongen öppnar, Med egna ord – säljarnas sidor, texter från gatan, Min plats, På hörnet, Gata fram och tillbaka, Situation Waldersten med mera.

DETTA OM DETTA

Vårt att veta om
vad som helst

Morgonbön

”Fader vår som är hos rektorn”

Morgonbönen i den svenska skolan växte fram under 1800-talet och blev en naturlig del av folkskolans vardag. Sverige var då ett starkt kristet samhälle där kyrkan hade stort inflytande över både utbildning och moral. Dagen började ofta med psalmsång, bibelläsning och bön.

Skolan skulle inte bara ge kunskap utan också fostra eleverna till disciplin, respekt och lydnad. Många ansåg att religionen gav stabilitet och trygghet i ett samhälle som förändrades snabbt genom industrialisering och urbanisering. Morgonbönen fungerade därför lika mycket som en social och kulturell ritual som en religiös handling.

Under 1900-talet växte debatten om sekularisering och religionsfrihet, och morgonbönen började ifrågasättas. Med läroplanen Lgr 80 år 1980 blev grundskolans konfessionslösa karaktär tydligt fastslagen, vilket definitivt markerade slutet för obligatorisk morgonbön.

PÅ HÖRNET

En Stockholmare
mitt i steget

**CLAUDIA ADAMO I HÖRNET
AV BONDEGATAN OCH
ÖSTGÖTAGATAN**

”Jag kan inte duscha hemma”

Du var på väg till badhuset?

– Ja, jag kan inte duscha hemma, det är vattenläcka i huset. Det är mitt hus, så jag ska laga det, men det hände för nån dag sen. Jag var och kåkade frukost och sen ska jag till biblioteket och plugga, så jag tänkte gå till Forsgrenska.

Vad pluggar du?

– Till socialpedagog, jag är klar om ett år, är beteendevetare i botten. Mitt mål är att jobba i skolan sen, stötta elever i det sociala i skolan, vara bufferten som gör att ärendet inte hamnar hos skolkuratorn.

TEXT **ULF STOLT**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

När fotograf Sandberg under fotograferingen tog en bild i profil på Claudia Adamo, klappade hon på sin mage och berättade att hon är gravid med sitt andra barn.

HAMMARBY
FOTBOLL

Se Svenska cupmästarna på plats!

Scanna QR-koden eller besök hammarbyfotboll.se/biljetter

Stockholms puls

Stockholms puls ger staden liv och för oss framåt, tillsammans. Från gryning till kväll. Från jobb till fritid. Till någon vi älskar. Eller i en annan, helt oväntad riktning. Mot en ersättningsbuss. Till rätt linje, men fel station.

Pulsen knyter ihop alla delar, vad som än händer på vägen. Myllrande innerstad med lugnaste landsbygd. Och oss med varandra. Ibland i otakt med tiden. Men så länge vi rör oss framåt tillsammans är vi på rätt väg.